

UITTREKSEL

JAARVERSLAGEN GEMEENTE HAREN 1851 T/M 1929

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
Hoofdstuk I Bevolking	3
Loop der bevolking.....	3
Hoofdstuk II Verkiezingen en gemeentebestuur	3
Getal kiezers	3
Gemeentebestuur	3
Raadsleden	3
Burgemeester en wethouders	5
Gemeentelijke ambtenaren.....	6
Plaatselijke verordeningen.....	10
Besluiten gemeenteraad	10
Hoofdstuk III Onderwerpen betreffende het bestuur der gemeente	31
Gemeentearchief	31
Begraafplaatsen	31
Hoofdstuk IV Geldmiddelen	32
Gewone ontvangsten.....	32
Buitengewone ontvangsten	32
Gewone uitgaven	32
Buitengewone uitgaven	32
Hoofdstuk V Gemeente eigendommen, werken en inrichtingen.....	32
Gemeentegebouwen.....	32
Gemeente gronden, straten en pleinen	33
Gemeente polder- of buurtwegen en voetpaden	33
Verbetering van de openbare rijwegen en voetpaden	34
Kanalen en vaarten	34
Hoofdstuk VI... Medische politie.....	34
Gezondheidstoestand van mensen	34
Gezondheidstoestand van het vee	35
Drinkwater.....	35
Gemeentepolitie (na 1865).....	35
Brandweer (na 1865).....	36
Hoofdstuk VII Nationale militie en schutterij	37
Nationale militie.....	37
Schutterij	37
Hoofdstuk VIII Kerkelijke zaken	37
Kerkelijke gemeenten en dienstdoende leraren.....	37
Giften en legaten	37
Hoofdstuk IX Onderwijs, kunsten en wetenschappen.....	37
Scholen voor lager onderwijs en onderwijzers	37
Scholen van bijzondere aard en strekking	39
Schoolonderwijzersgezelschap.....	39
Plaatselijk toezicht op het onderwijs	39
Bijzondere scholen.....	39
Hoofdstuk X Armwezen	39
Toestand van het armenwezen	39
Getal armenbesturen in instellingen.....	41
Hoofdstuk XI Gemeentepolitie.....	41

Openbare veiligheid	41
Hoofdstuk XII Landbouw.....	41
Toestand van de landbouw	41
Landhuishoudkundige school	42
Misgewas of verlies van de oogst	42
Bezaaide landen en opbrengsten van de oogst	42
Tuinbouw	42
Houtteelt	42
Markte gronden	42
Ontginning	42
Toestand van de veestapel	42
Bijenteelt (pluimvee)	42
Prijs van het koren en de veldvruchten	43
Hoeveelheid ter markt gebrachte koren en veldvruchten	43
Prijs van het vee	43
Hoofdstuk XIII Verveening, Jagt en Visscherij	43
Verveening	43
Jagt	43
Visscherij in de binnenwateren	43
Hoofdstuk XIV Ambachts- en fabrieksnijverheid	43
Vermelding fabrieken met naam (na 1865; daarvoor alleen aantallen; eens per vijf jaar)	43
Voornaamste ambachten in de gemeente uitgeoefend (na 1865; eens per vijf jaar)	46
Verleende of geweigerde vergunningen tot oprichting van inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder veroorzaken	48
Hoofdstuk XV Handel- en scheepvaart.....	49
Binnenlandse handel	49
Buitenlandse handel	49
Binnen- en buitenlandse scheepvaart	49
Hoofdstuk XVI Inrigtingen in verband staande met de uitoefening van handel en van andere bedrijven.....	51
Maten en gewigten	51
Middelen van vervoer te water	51
Middelen van vervoer te land	51
Broodzetting	52

Hoofdstuk I Bevolking

Loop der bevolking

(zie ook de afzonderlijke bronbewerking 'bevolkingscijfers')

	Aantal inwoners, geboorte, overlijden, vestiging en vertrek
	Aanwezige personen die niet tot de bevolking van de gemeente behoren
	Afwezige personen die wel tot de bevolking van de gemeente behoren (bv opgenomen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid)
	Bevolkingsregister

Hoofdstuk II Verkiezingen en gemeentebestuur

Na 1865 zijn 'Verkiezingen' hoofdstuk II en 'Gemeentebestuur' hoofdstuk III

Getal kiezers

	Kiesgerechtigden voor Tweede Kamer/Provinciale staten en voor de gemeenteraad. Voor de Tweede Kamer/Provinciale staten lag de drempel hoger dan voor de gemeenteraad (in 1851 70 kiezers voor de eerste groep en 115 voor de tweede).
--	---

Gemeentebestuur

	Samenstelling gemeenteraad, college burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie
	Raadsleden
1851	In 1851 zijn raadsleden: Rudolf de Sitter, Lucas Rummerink, Geert Bolhuis, Willem Homan, Jacobus Johannes Aricius Quintus, Lodewijk Theodorus Jorissen en Hindrik Hindriks van Hemmen.
1855	Willem Homan overleden en opgevolgd door Reinder Hoenderken
1856	Rudolf de Sitter is overleden. In zijn plaats is verkozen Jan Bos
1859	Lucas Rummerink heeft ontslag genomen en is opgevolgd door Roelf Hornhuis
1869	Jan Bos is overleden. In zijn plaats is verkozen op 20 juli 1869 Jan Marring met 41 van de 64 uitgebrachte stemmen.
1872	Het aantal raadszetels is op grond van het aantal inwoners verhoogd van 7 naar 11. Nieuw in de raad zijn verkozen: <ul style="list-style-type: none">- Jan Wolters- Jan Wilphorst- Arend Pieters- Herman Adriaan Steijn Parvé
1873	Reinder Hoenderken is afgetreden. In zijn plaats is verkozen Jannes Otte Hoenderken.
1877	Jan Wolters is overleden
1878	Onno Joost Quintus verkozen tot raadslid
1879	Arend Pieters en Herman Adriaan Steijn Parvé hebben ontslag genomen. In hun plaats zijn benoemd: W. Hoenderken en Ebbing van Hemmen.
1881	Hindrik Hindriks van Hemmen en Jan Marring hebben zich niet herkiesbaar gesteld. In hun plaats zijn verkozen H. Brink en B. Houwing.
1883	Geert Bolhuis is terug getreden. In zijn plaats is verkozen Pieter Vorenkamp
1889	In plaats van de overleden B. Houwing is J.J. ten Cate Vissering tot lid van de raad verkozen
1891	Terugtrede J.J.A. Quintus. In zijn plaats verkozen Melle G. Vroom
1893	Terugtrede Melle Vroom. In zijn plaats verkozen J.R. Hoenderken
1894	L.T. Jorissen heeft bedankt als raadslid. In zijn plaats is verkozen C.H. Quintus. R. Hornhuis is op 30 oktober 1894 overleden. In zijn plaats is verkozen H.

		van der Veen.
1895		In plaats van J. Wilphorst werd bij de periodieke verkiezing verkozen W. Bolhuis
1897		In plaats van W. Hoenderken werd bij de periodieke verkiezing verkozen R. Abels
1899		In plaats van Ebbing van Hemmen werd bij de periodieke verkiezing verkozen R. Koops
1900		J.R. Hoenderken is op 8 november 1899 overleden. In zijn plaats is tot lid van de raad verkozen J. Veldman
1903		In plaats van raadslid J.O. Hoenderken is verkozen J. Timmer
1905		C.H. Quintus en H. Brink stoppen als raadslid. In hun plaats worden verkozen J. Vroom en A. Hoenderken. O.J. Quintus is overleden. Voor hem is nog geen vervanger benoemd.
1906		In plaats van O.J. Quintus is verkozen G.A. Wisselink
1907		Verkozen in de plaats van de heren P. Vorenkamp en W. Bolhuis, de heren J.K. van Hemmen en G.H. Bolhuis
1909		Antonie van Hemmen, J. Veldman, R. Abels en J. Timmer (her)(ver)kozen tot raadslid. Samenstelling gemeenteraad is nu: J. Timmer, R. Abels, A. Hoenderken Ezn, R. Koops, J.J. ten Cate Vissering, J. Vroom, H. van der Veen, J.K. van Hemmen, G.H. Bolhuis, J. Veldman en A. van Hemmen
1910		Benne Blomsma is verkozen tot raadslid
1912		Verkozen is Casparus Johannes van Heel in plaats van G.H. Bolhuis die is overleden
1913		De raadsleden C.J. van Heel en B. Blomsma zijn overleden. Nieuw verkozen is Hooite Smit
1914		Tidde Buiten en Jans Breeman verkozen tot raadslid. H. van der Veen afgetreden als raadslid.
1915		(Her)verkozen tot raadslid: Tidde Buiten, Albert Jan Folmer, Johannes Fredericus de Jager, Willem Lutgers en Egbert van Hemmen. Afgetreden raadsleden: J. Timmer, J. Veldman, J.J. ten Cate Vissering en R. Abels.
1916		Hendrik Havinga verkozen tot raadslid in de plaats van de afgetreden J.F. de Jager.
1917		R. Koops afgetreden als lid van de raad. In zijn plaats verkozen H. Moorman.
1919		Op 16 mei 1919 zijn de volgende personen verkozen tot raadslid: J. Breeman, A.J. Folmer, H. Gerding, E. van Hemmen, H.W. Hemmes, A. Hoenderken Ezn, A. de Jonge, W. Lutgers, H. Smit, F.J. de Vries en J. Vroom. H. Smit bedankte en ook zijn opvolger H. Havinga. Daarom werd uiteindelijk verkozen mevrouw A. de Jager-Longepée.
1822		De ontstane vacature door het overlijden van J. Vroom is in januari 1923 vervuld door J. Berends te Onnen
1823		Bij de verkiezing op 19 mei 1923 waren er 2436 stemgerechtigden. Er werden 2140 geldige stemmen uitgebracht, 24 blanco en 16 ongeldig. De uitslag was als volgt: Dirk Banga 12 stemmen Jans Breeman 381 stemmen Petrus van Delden 19 stemmen Johannes Douma 200 stemmen Albert Jan Folmer 331 stemmen (heeft benoeming niet aangenomen) Hendrik Gerding 67 stemmen Egbert van Hemmen 76 stemmen Albert Hoenderken Ezn 215 stemmen (heeft bedankt) Egbert Hoiveld 164 stemmen

	<p>Willem Lutgers 230 stemmen Frederik Jan de Vries 57 stemmen Wabina Mansholt-Andreae 35 stemmen (benoemd in de plaats van A.J. Folmer) Hendrik Pieter van Bruggen 16 stemmen (benoemd in de plaats van A. Hoenderken)</p>
1926	<p>De heer F.J. de Vries heeft ontslag genomen als raadslid. Opvolger L. Weeman te Onnen neemt benoeming niet aan. Daarom per besluit van 27 juli 1926 door de voorzitter van het hoofdstembureau benoemd verklaard: mevrouw B. van Bruggen-de Hoo</p>
Burgemeester en wethouders	
1851	<p>In 1851 is Rudolf de Sitter burgemeester. Wethouders zijn: Lucas Rummerink en Geert Bolhuis</p>
1852	<p>Rudolf de Sitter is afgetreden als burgemeester en opgevolgd door Lodewijk Theodorus Jorissen (heeft geen gevolgen voor samenstelling gemeenteraad)</p>
1859	<p>Lucas Rummerink heeft ontslag genomen en is opgevolgd door Jacobus Johannes Aricius Quintus</p>
1883	<p>Geert Bolhuis wordt opgevolgd door Roelf Hornhuis</p>
1890	<p>Hendrik Brink waarnemend wethouder in verband met ziekte J.J.A. Quintus</p>
1891	<p>Hendrik Brink benoemd als opvolger J.J.A. Quintus</p>
1893	<p>Lodewijk Theodorus Jorissen heeft per 1 januari 1893 eervol ontslag gekregen als burgemeester. Per 1 februari 1893 is in zijn plaats benoemd Jonkheer C.H. Quintus</p>
1894	<p>Wethouder R. Hornhuis is p 20 oktober 1894 overleden. In zijn opvolging is in 1894 nog niet voorzien.</p>
1895	<p>Pieter Vorenkamp op 12 januari 1895 verkozen tot wethouder</p>
1896	<p>Burgemeester: Jonkheer Cornelis Henric Quintus, jaarwedde f.450,- Wethouder: Hendrik Brink, jaarwedde f.45,- Wethouder: Pieter Vorenkamp, jaarwedde f.45,-</p>
1901	<p>Burgemeester: Jonkheer Cornelis Henric Quintus, jaarwedde f.800,- Wethouder: Hendrik Brink, jaarwedde f.45,- Wethouder: Pieter Vorenkamp, jaarwedde f.45,-</p>
1905	<p>In plaats van Hendrik Brink wordt Hendrik van der Veen verkozen tot wethouder.</p>
1906	<p>Burgemeester: Jonkheer C.H. Quintus, jaarwedde f.800,- Wethouder: H. van der Veen, jaarwedde f.45,- Wethouder P. Vorenkamp, jaarwedde f.45,-</p>
1907	<p>R. Koops verkozen tot wethouder als opvolger van P. Vorenkamp</p>
1910	<p>Burgemeester C.H. Quintus overleden. Als zodanig benoemd Mr. D. Boerema. Benoeming A. Hoenderken tot tijdelijk wethouder.</p>
1911	<p>Burgemeester: Mr. D. Boerema, jaarwedde f.1.000,- Wethouder: H. van der Veen, jaarwedde f.62,50,- Wethouder: R. Koops, jaarwedde f.62,50,-</p>
1914	<p>Hendrik van der Veen afgetreden als wethouder. In sept. 1914 benoemd tot wethouder wegens periodieke aftreding R. Koops: A. Hoenderken Ezn en benoemd tot tijdelijk wethouder Hooite Smit. In december 1914 benoemd tot wethouder: R. Koops.</p>
1917	<p>R. Koops afgetreden als wethouder en in zijn plaats verkozen H. Smit.</p>
1919	<p>A.J. Folmer wethouder in plaats van H. Smit</p>
1921	<p>D. Boerema, burgemeester, jaarwedde f. 4.500,- A. Hoenderken Ezn, wethouder, jaarwedde f. 500,- A.J. Folmer, wethouder, jaarwedde f. 500,-</p>
1923	<p>D. Boerema, burgemeester, jaarwedde f. 4.500,-</p>

	J. Breeman, wethouder, jaarwedde f. 500,- J. Douma, wethouder, jaarwedde f. 500,-
	Gemeentelijke ambtenaren
1851	In 1851 worden de volgende ambtenaren vermeld: Gemeentesecretaris: Rudolf de Sitter Ambtenaren van de burgerlijke stand: Rudolf de Sitter en Lucas Rummerink Gemeenteontvanger: Jacobus Johan Blankert Veldwachter/bode/deurwaarder: Harmannus de Groot Opperbrandmeester: Lubertus van Oosten
1852	Gemeentesecretaris: Lodewijk Theodorus Jorissen Ambtenaren burgerlijke stand: Lodewijk Theodorus Jorissen en Lucas Rummerink
1856	Gemeenteontvanger: Roelf Koops
1859	Ambtenaren burgerlijke stand: Lodewijk Theodorus Jorissen en Jacobus Johannes Aricius Quintus
1861	Ambtenaren burgerlijke stand: Lodewijk Theodorus Jorissen, Jacobus Johannes Aricius Quintus en Geert Bolhuis
1862	Gemeenteontvanger: Roelf Koops is op eigen verzoek ontslagen. Zijn opvolger L. Abels is echter reeds op 31 december 1862 overleden.
1863	Gemeenteontvanger: H.A. Steijn Parvé
1870	Gemeenteontvanger: R. Abels jr
1875	Veldwachter Harmannus de Groot heeft eervol ontslag gekregen. In zijn plaats is benoemd Uge Bos.
1876	Opperbrandmeester: Jan Kijl
1877	Benoeming Roelf Hornhuis tot ambtenaar burgerlijke stand
1884	In de plaats van Geert Bolhuis wordt Hendrik Brink ambtenaar burgerlijke stand
1891	Ebbing van Hemmen ambtenaar burgerlijke stand als opvolger J.J.A. Quintus
1893	C.H. Quintus op 16 februari 1893 benoemd tot gemeentesecretaris en ambtenaar burgerlijke stand
1894	R. Abels met ingang van 1 juli 1894 eervol ontslagen als gemeenteontvanger. In zijn plaats is benoemd O. Possel
1895	Op 5 augustus 1895 werd aan R. Kuipers op zijn verzoek ontslag verleend als ambtenaar ter secretarie. Tot 1 ^e ambtenaar ter secretarie benoemd O. Possel en tot 2 ^e ambtenaar B.F.J. Heerspink. Pieter Vorenkamp benoemd tot ambtenaar burgerlijke stand
1896	Jonkheer Cornelis Henric Quintus, secretaris, jaarwedde f.500,- Onno Possel, gemeenteontvanger, jaarwedde f. 290,- Onno Possel, 1 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 200,- Bernard Frederik Johannes Heerspink, 2 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 200,- Jonkheer Cornelis Henric Quintus, ambt. burg. stand, jaarwedde f.50,- Hendrik Brink, ambt. burg. stand, jaarwedde f.50,- Pieter Vorenkamp, ambt. burg. stand, jaarwedde f.50,- Ebbing van Hemmen, ambt. burg. stand, jaarwedde f.50,- Uge Bos, gemeenteveldwachter, jaarwedde f. 375,- Johannes de Lange, gemeenteveldwachter, jaarwedde f. 350,- Uge Bos, gemeentebode, jaarwedde f. 25,- Uge Bos, conciërge-bode gemeentehuis, jaarwedde f. 75,- Jan Kijl, brandmeester te Haren, jaarwedde f. 20,- Albertus Hoenderken, brandmeester te Noordlaren, jaarwedde f. 20,- Berend Rademaker, brandmeester te Glimmen, jaarwedde f. 12,50 Jan Timmer, gemeentearchitect, jaarwedde f. 300,-.

		Tengevolge van het overlijden van R. Hoenderken, brandmeester te Noordlaren werd met ingang van 1 april 1896 in zijn plaats benoemd A. Hoenderken Ezn.
1897		Eervol ontslag B.F.J. Heerspink als 2 ^e ambtenaar wegens benoeming tot burgemeester van Noordbroek
1898		M. Quintus benoemd tot 2 ^e ambtenaar ter secretarie U. Bos eervol ontslagen als conciërge gemeentehuis per 28 november 1898 en in diens plaats benoemd per 30 december 1898 Johannes de Lange
1899		J. Japenga is benoemd in Usquert. In zijn plaats wordt veldwachter te Noordlaren G. Prijt.
1901		Jonkheer Cornelis Henric Quintus, secretaris, jaarwedde f.700,- Onno Possel, gemeenteontvanger, jaarwedde f. 400,- Onno Possel, 1 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 200,- L. Rijkers, 2 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 200,- Johannes de Lange, gemeenteveldwachter, jaarwedde f. 400,- Johannes de Lange, gemeentebode, jaarwedde f. 25,- Johannes de Lange, conciërge-bode gemeentehuis, jaarwedde f. 75,- Jan Timmer, gemeentearchitect, jaarwedde f. 500,- C.W.P. Hubenet, geneesheer, jaarwedde f 500,- G. Mejeur-Leeuwerke, vroedvrouw, jaarwedde f. 150,- G. Prijt, veldwachter, jaarwedde f.365,-
1902		G. Prijt is op zijn verzoek ontslag verleend als veldwachter. In zijn plaats als veldwachter te Noordlaren is benoemd J. Staal
1903		Ontslag verleend aan L. Rijkers als tweede ambtenaar per 4 juli 1903. In zijn plaats benoemd J. Winters. Ontslag O. Possel als eerste ambtenaar ter secretarie per 1 augustus 1903. In zijn plaats benoemd per 8 augustus 1903 P.F. Wittermans
1904		P.F. Wittermans benoemd tot secretaris plaatsvervanger. Benoeming tot ambtenaar burgerlijke stand: Jonkheer C.H. Quintus, H. Brink, P.F. Wittermans en J. Winters. De eerste twee als plaatsvervangers en de laatste twee als fungerend. Ontslag verleend als ambtenaar burgerlijke stand aan P. Vorenkamp.
1905		Tot 3 ^e ambtenaar ter secretarie werd benoemd W. baron Van Lawick, die echter op 30 november 1905 overleed
1906		Jonkheer Cornelis Henric Quintus, secretaris, jaarwedde f.700,- Onno Possel, gemeenteontvanger, jaarwedde f. 400,- P.F. Wittermans, 1 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 525,- J. Winters, 2 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 25,- B.J. Zonnevillle, 3 ^e ambtenaar, jaarwedde f.100,- P.F. Wittermans, ambt. burgerlijke stand, jaarwedde f. 100,- J. Winters, ambt. burgerlijke stand, f. 100,- Johannes de Lange, gemeenteveldwachter, jaarwedde f. 450,- Johannes de Lange, gemeentebode, jaarwedde f. 25,- Johannes de Lange, conciërge-bode gemeentehuis, jaarwedde f. 75,- H. Evenhuis gemeentearchitect, jaarwedde f. 600,- C.W.P. Hubenet, geneesheer, jaarwedde f 500,- G. Mejeur-Leeuwerke, vroedvrouw, jaarwedde f. 150,- J. Staal, veldwachter, jaarwedde f.390,- De heer B.J. Zonnevillle werd in 1906 benoemd tot 3 ^e ambtenaar ter secretarie.
1907		Eervol ontslag van Jonkheer C.H. Quintus als gemeentesecretaris.

		Benoeming Jac. Winters tot gemeentesecretaris. Benoeming tot 1 ^e ambtenaar B.J. Zonnevjlle en tot 2 ^e ambtenaar Jonkheer W.R.L. van Andringa de Kempenaer
	1909	Eervol ontslag B.J. Zonnevjlle en W.R.L. van Andringa de Kempenaer. In hun plaats benoemd P. Wierenga en M. Bakker.
	1911	Jac. Winters, secretaris, jaarwedde f.900,- P. Wierenga, 1 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 550,- M. Bakker, 2 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 300,- H. Evenhuis gemeentearchitect, jaarwedde f. 1.100,- Johannes de Lange, gemeentebode, jaarwedde f. 25,- Johannes de Lange, conciërge-bode gemeentehuis, jaarwedde f. 75,- Jac. Winters, ambtenaar burgerlijke stand, jaarwedde, f.100,- P. Wierenga, ambtenaar burgerlijke stand, jaarwedde, f.100,- J.W.H. Nanninga, geneesheer, jaarwedde f 200,- K.J. Feringa, geneesheer, jaarwedde f. 400,- G. Mejeur-Leeuwerke, vroedvrouw, jaarwedde f. 150,- J. Banga-Westerlaan, vroedvrouw, jaarwedde f. 150,- C. Maats, bode en conciërge gemeentehuis, jaarwedde f.25,- en f.150,- Ontslag De Lange als conciërge en bode en als zodanig benoemd C. Maats. Ontslag vroedvrouw G. Mejeur-Leeuwerke en in haar plaats J. Banga-Westerlaan
	1912	Ontslag F. Welbergen al gemeenteveldwachter te Helpman. In zijn plaats W. Rutgers
	1913	Ontslag K.J. Feringa als gemeentegeneesheer. In zijn plaats J.J. Wiersma. Ook benoemd tot gemeentegeneesheer: E. Takens
	1914	Ontslag J. Banga-Westerlaan als vroedvrouw. In haar plaats J. de Wolf-Rietsema Ontslag O. Possel als gemeenteontvanger. In zijn plaats benoemd: Hendrik van der Veen
	1915	Ontslag voor doodgraver/klokkenluider J. Klinkhamer. Tot opvolger benoemd: G. Nijboer te Haren
	1916	Jac. Winters, secretaris, jaarwedde f.1.000,- P. Wierenga, 1 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 800,- M. Bakker, 2 ^e ambtenaar, jaarwedde f. 500,- H. Evenhuis gemeentearchitect, jaarwedde f. 1.100,- Jac. Winters, ambtenaar burgerlijke stand, jaarwedde, f.100,- P. Wierenga, ambtenaar burgerlijke stand, jaarwedde, f.100,- E. Takens, geneesheer, jaarwedde f 600,- J. de Wolf-Rietsema, vroedvrouw, jaarwedde f. 250,- C. Maats, bode en conciërge gemeentehuis, jaarwedde f.25,- en f.300,- Eervol ontslag M. Bakker als 2 ^e ambtenaar en aanstelling S.G.A. Dinckgreve als opvolger
	1917	Eervol ontslag veldwachter W. Rutgers. In zijn plaats benoemd T. van Eldik
	1918	Ontslag op verzoek S.G.A Dinckgreve als tweede ambtenaar. In zijn plaats benoemd Jan de Lange te Haren.
	1919	Eervol ontslag Jan de Lange als 2 ^e ambtenaar ter secretarie. In zijn plaats benoemd G. Keulen te Drachten.
	1920	T. de Jong te Smallingerland benoemd tot ambtenaar ter secretarie. Eervol ontslag G. Keulen als ambtenaar ter secretarie. In zijn plaats benoemd H. van der Wal te Nieuwolda.

		<p>Uitbreiding korps gemeentepolitie door benoeming P. Bos.</p> <p>Benoeming J.S. Pieters tot wegwerker. Benoeming J. Bazuin tot gemeentetimmerman</p>
1921		<p>Jac. Winters, secretaris, jaarwedde f.3.800,- P. Wierenga, 1^e ambtenaar, jaarwedde f. 3.000,- T. de Jong, 2^e ambtenaar, jaarwedde f. 2.100,- H. van der Wal, 2^e ambtenaar, jaarwedde f. 2.000,- E. van der Veen, 3^e ambtenaar, jaarwedde f. 1.300,- H. van der Veen, gemeenteontvanger, jaarwedde f. 1.400,- H. Evenhuis gemeentearchitect, jaarwedde f. 2.500,- C. Maats, bode en conciërge gemeentehuis, jaarwedde f. 1.450,- J.J. Wiersema, gemeentearts, jaarwedde f. 1.250,- W. Hemmes, gemeentearts, jaarwedde f. 1.250,- J. de Lange, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.250,- H. van Dam, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.150,- B. van Popta, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.150,- J. Staal, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.100,- P. Bos, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 1.750,- G. Pieters, gemeente-wegwerker, jaarwedde f. 1.400,- J.S. Pieters, gemeente-wegwerker, jaarwedde f. 1.400,- E. Poelstra, gemeente-wegwerker, jaarwedde f. 1.400,- J. Rietsema, gemeente-vroedvrouw, jaarwedde f.1.250,- J. Bazuin, gemeente-timmerman, jaarwedde f. 1.800,-</p> <p>Eervol ontslag G. Nijboer als kloklouder der gemeente Haren. Eervol ontslag bij raadsbesluit 9 september 1921 van S. Nathans te Haren en W.E. Weening te Glimmen als telegrambestellers. Eervol ontslag mej. L. Kijl als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de scholen te Haren en Glimmen</p>
1922		<p>Tot opzichter van de bouwpolitie is door de gemeenteraad op 17 maart 1922 benoemd C. Kampinga te Groningen. Door BenW zijn aangesteld als schoolschoonmaaksters mej. Wed. K. Wolthuis en mej. B. Schut-Meijer</p>
1923		<p>E. Koster, hoofdzaalopziener te Veenhuizen, is benoemd tot conciërge van het Vereenigingsgebouw. Mej. D. Kort te Noordlaren benoemd tot onderwijzeres nuttige handwerken aan de openbare lagere scholen te Haren, Tuindorp en Noordlaren. In die functie te Glimmen mej. Gr. Andries, aldaar. Mej. S.J. Tjebbes te Leeuwarderadeel benoemd tot tijdelijk ambtenaar ter secretarie.</p>
1924		<p>A. Pastoor met ingang van 2 juli 1924 aangesteld tot tijdelijk gemeente opzichter. Eervol ontslag mej. S.J. Tjebbes per 1 mei 1924. Eervol ontslag G. Horst als tijdelijk gemeente wegwerker.</p>
1926		<p>Jac. Winters, secretaris, jaarwedde f.3.800,- P. Wierenga, 1^e ambtenaar, jaarwedde f. 3.000,- T. de Jong, 2^e ambtenaar, jaarwedde f. 2.500,- H. van der Wal, 2^e ambtenaar, jaarwedde f. 2.500,- E. van der Veen, 3^e ambtenaar, jaarwedde f. 1.800,- H. van der Veen, gemeenteontvanger, jaarwedde f. 1.400,- H. Evenhuis gemeentearchitect, jaarwedde f. 3.000,- C. Kampinga, gemeente opzichter, jaarwedde f. 2.600,- C. Maats, bode en conciërge gemeentehuis, jaarwedde f. 1.550,- F. Rakers, chef gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.750,- H. van Dam, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.150,- P. Bos, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.150,-</p>

	<p>B. van Popta, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.150,- J. Staal, gemeente-veldwachter, jaarwedde f. 2.100,- W. Hemmes, gemeentearts, jaarwedde f. 1.250,- J. Kruizinga, gemeentearts, jaarwedde f. 1.250,- J. Rietsema, gemeente-vroedvrouw, jaarwedde f.1.250,- G. Pieters, bewaarder alg. begraafplaats, jaarwedde f. 1.400,- J.S. Pieters, gemeente-wegwerker, jaarwedde f. 1.400,- E. Poelstra, gemeente-wegwerker, jaarwedde f. 1.400,- J. Bazuin, gemeente-timmerman, jaarwedde f. 1.800,- E. Koster, conciërge Vereenigingsgebouw, jaarwedde f. 250,-</p> <p>Aan Joh. De Lange is per 1 april 1926 eervol ontslag verleend als chef veldwachter. Met ingang van 15 april 1926 is als zodanig aangesteld Fr. Rakers, brigadier te Wormerveer.</p> <p>Tot plaatsvervangend gemeentesecretaris zijn benoemd T. de Jong en H. van der Wal.</p>
--	---

Plaatselijke verordeningen

Besluiten gemeenteraad

	Opsomming van de vastgestelde plaatselijke verordeningen (waar toe bijvoorbeeld ook besluiten tot het aanleggen of verbeteren van wegen worden gerekend). Na 1865 is toegevoegd: beknopte en zakelijke opgaven van de voornaamste in den gemeenteraad behandelde onderwerpen.
	Opsomming
1851	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening nopens wijze van afkondiging der plaatselijke verordeningen, en voorschriften om van de gedane afkondiging te doen blijken (vastgesteld 13 september 1851) - Verordening nopens de verdeling van het presentiegeld voor de leden van den raad (vastgesteld 3 november 1851)
1852	<ul style="list-style-type: none"> - Instructie van de ontvanger (vastgesteld 28 januari 1852) - Verordening regelende het aftreden van de leden van den raad (vastgesteld 28 januari 1852) - Verordening invordering der plaatselijke belastingen (vastgesteld 16 februari 1852) - Besluit betrekkelijk de aanleg van enen kunstweg vanaf den Rijksweg te Haren naar Paterswolde, gemeente Eelde (vastgesteld 18 maart 1852) - Besluit betreffende het leggen van een Mac-adam of grindweg vanaf de Rijksweg te Haren door Onnen en Noordlaren (vastgesteld 18 maart 1852) - Verordening waarbij tot behoud van de goede orde eenige punten worden geregeld voor den tijd dat zich Z.M. de Koning de gemeente Haren met een bezoek zal vereren (vastgesteld 21 april 1852) - Besluit tot het nader in overweging nemen van het plan tot daarstelling van een kunstweg van Haren door Onnen tot Noordlaren (vastgesteld 29 mei 1852) - Instructie van de secretaris (vastgesteld 7 augustus 1852) - Verordening op de invordering van leges (vastgesteld 16 oktober 1852) - Besluit betreffende het geven van een voorschot uit de kas der gemeente aan het schoolfonds der gemeente (vastgesteld 16 oktober 1852)
1853	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op de begraafplaatsen en het begraven van lijken binnen de gemeente Haren - Verordening regelende den aard en duur der persoonlijke diensten waartoe de ingezetenen ingevolge art. 192 der gemeentewet kunnen

		<p>worden opgeroepen alsmede de gevallen waarin die kunnen worden gevorderd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verordening betreffende het schenden, bederven of vernielen van bomen, jong houtgewas, heesters of ander plantsoen op openbare plaatsen in de gemeente Haren - Verordening op de invordering van de belasting bij wijze van opcenten op de hoofdsom der rijksbelasting van gebouwde en ongebouwde eigendommen ten behoeve van de gemeente geheven wordende - Als voren op de hoofdsom van de personele belasting - Verordening op het houden van loterijen en hazardspelen binnen de gemeente Haren - Verordening op het heffen van opcenten op de hoofdsom der grondbelasting - Idem op de hoofdsom der personele belasting
1854		<ul style="list-style-type: none"> - Reglement op het veer van Noordlaren op Groningen vv. Instructie voor de schippers en vrachtljst (vastgesteld 2 maart 1854) - Verordening op de bakking en de zetting van het brood en hetgeen daarop betrekking heeft (19 juni 1854) - Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom der grondbelasting
1855		<ul style="list-style-type: none"> - Belasting op de honden (vastgesteld 12 juni 1855) - Verordening op de invordering der belastingen (vastgesteld 12 juni 1855) - Verordening op de hoofdelijke omslag (vastgesteld 12 juni 1855) - Verordening omtrent het opmaken en de invordering der kohieren van de hoofdelijke omslag (12 juni 1855) - Reglement op het baanvegen en bepalingen over het gebruik van het ijs (vastgesteld 19 december 1855) - Reglement op de nabuurschappen en de nabuurpligten (vastgesteld 19 december 1855) - Verordening op de verdeling der gemeente in wijken, de nummering der gebouwen en het opmaken der staten van bevolking en harer behuizing (vastgesteld 19 december 1855) - Instructie voor de wijkmeester (vastgesteld 19 december 1855)
1856		<ul style="list-style-type: none"> - Politiereglement gemeente Haren (vastgesteld 6 december 1856) met als hoofdstukken: <ul style="list-style-type: none"> I. verdeling der gemeente in wijken II. de verandering van woonplaats III. aard en duur der persoonlijke diensten IV. nabuurschappen en nabuurpligten V. houden van nachtwachten VI. voorkoming en blussching van brand VII. timmering in het openbaar VIII. baanvegen en bepalingen voor het gebruik van het ijs IX. tapperijen X. houden van loterijen en hazardpelen XI. bakking en zetting van het brood XII. schouwing en het onderhoud der wegen XIII. schutten van vee XIV. begraafplaatsen en het begraven van lijken XV. schenden, enz. van bomen XVI. veemarkten XVII. drenkelingen XVIII. slotbepalingen

1857	- Geen
1858	- Geen
1859	- Verordening op de invordering ener gemeenschappelijke belasting op den wijn en de sterke dranken (vastgesteld 31 december 1859)
1860	- Verordening op de gemeenschappelijke heffing eener belasting op wijn en gedistilleerd (vastgesteld 24 december 1860) - Verordening op de heffing van schoolgelden in de gemeente Haren (vastgesteld 24 december 1860)
1861	- Geen
1862	- Verordening op de heffing van regten, loonen en gelden voor het gebruik van de vaart, zijtak van het Noord-Willemskanaal/havenkom/kadijkweg en opslagplaats, volgens tarief
1863	- Verordening op de heffing van schoolgelden - Verordening op de heffing en invordering ener belasting op wijn en gedistilleerd
1864	- Verordening op de heffing en invordering ener belasting op wijn en gedistilleerd
1865	- Verordening tot schorsing van de veemarkten en publieke veeverkopeningen - Verordening op de heffing van opcenten op de grondbelasting en op de invordering daarvan - Verordening op de heffing van de hoofdelijke omslag en op de invordering daarvan - Verordening op de heffing eener belasting op honden en op de invordering daarvan - Verordening waarbij de invoer van spoeling en spoelseldik wordt verboden
1866	- Verordening van 30 juli 1866 nopens het houden van veemarkten en veeverkopeningen - Begrinden van de Witte Steeg te Haren - De richting van de spoorweg Meppel-Assen-Groningen - Wijziging van het waterpeil in de Westerpolder te Haren - Maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van de cholera en gelegenheid tot verpleging van cholera-zieken - Intrekking van verbod tot houden veemarkten en veeverkopeningen - Vergroting schoolgebouw te Glimmen en nieuwbouw school aldaar - Besluit om in overleg met andere gemeenten onderling en wederkering niet in rekening te brengen de kosten van genees-, heel- en verloskundige hulp en geneesmiddelen ten behoeve van armen verstrekt - Veetyphus
1867	- Verordening van 17 februar 1867 betreffende het binnentreden van vreemdelingen op de stallen en weiden der ingezetenen - Verordening 5 september 1867 betreffende het reinigen en ontsmetten van woningen bij het ontstaan van epidemische ziekten - Regtsgeding wegens kosten van geneeskundige behandeling - Buitengewone onkosten tengevolge van de cholera - Bouwen van een nieuwe school te Glimmen - Maatregelen tot wering en beteugeling van de veeziekte - Aanstellen van een tweede hulponderwijzer op de school te Haren - Verhoging van de jaarwedde van de burgemeester en secretaris - Geldlening als gedeeltelijke bestrijding van de kosten van de nieuwe school te Glimmen - Reinigen van en ontsmetten van woningen bij epidemische ziekten - Verlichting van de straat tussen de beide bruggen te Helpman

1868	<ul style="list-style-type: none"> - Verlening van subsidie uit de gemeentekas aan ingezetenen te Noordlaren ter bestrijding van de kosten der bestrating van een weg aldaar, voorkomende op de wegenlegger sub nr 86 - Benoeming van Johannes van Belkum tot hoofdonderwijzer aan de school te Noordlaren
1869	<ul style="list-style-type: none"> - Kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren - Nieuw schoolgebouw te Noordlaren - Eervol ontslag van G.R. Huisman als hoofdonderwijzer te Helpman en benoeming van Johannes Berghuis tot zijn opvolger.
1870	<ul style="list-style-type: none"> - Maken kunstweg over Onnen naar Noordlaren tot aan de grens der provincie Drenthe - Benoeming gemeenteontvanger - Benoeming hoofdonderwijzer in de school te Helpman - Verhoging jaarwedde schoolonderwijzers te Onnen en Glimmen - Verpachting tolheffing Onner kunstweg
1871	<ul style="list-style-type: none"> - Verhoging jaarwedde eerste hulponderwijzer te Haren - Vergoeding aan de geneesheer P. Oostingh, alhier, wegens geneeskundige behandeling met bijlevering van medicamenten van de armen ten laste der burgerlijke gemeente - Daarstellen van een nieuw schoollokaal te Onnen - Aanleggen van een algemene begraafplaats te Haren - Maken van een stapelsteenglooiing in de havenkom te Haren
1872	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw schoolgebouw te Onnen - Ziekenzaal te Haren - Eener woning van de oude verlaten school te Onnen - Verkrijgen van een aansluitingsweg te Midlaren voor den kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren - Weg naar het station te Haren - Benoemen van een hulponderwijzer te Haren - Aankopen van een woning voor de veldwachter te Haren - Benoemen van een plaatselijke schoolcommissie ter vervanging van burgemeester en wethouders - Benoemen van een hulponderwijzer te Noordlaren
1873	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op het vervoer van lijders aan een besmettelijke ziekte - Voetpad van den Hoornschedijk naar Haren over het Hemmenland - Aankoop ener behuizing en erf van de erven E. Leenders aan de Straat te Haren sectie K nr 512 en van kamers en grond te Helpman sectie A nrs 95 en 96 - Aansluiting van de kunstweg over Onnen te Midlaren - Verhooging der jaarwedden van hoofd- en hulponderwijzers aan de scholen voor openbaar lager onderwijs - Idem der jaarwedde van den veldwachter der gemeente, van den burgemeester, secretaris en ontvanger - Heffing van tolleren op kunstwegen in de gemeente - Afschaffing der broodzetting - Nieuw schoolgebouw te Helpman - Vernieuwing van het torenuurwerk te Haren - Benoeming van hulponderwijzers voor de scholen te Haren en Noordlaren
1874	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging politiereglement - Jaarwedden van de onderwijzers - Kwekeling in de school te Helpman - Verkoop van kamers te Helpman sectie A nrs 95 en 96 - Harde weg naar de spoorhalte te Haren

		<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw torenuurwerk te Noordlaren - Nieuwe brandspuit te Noordlaren - Voorstel van de gemeente Groningen tot wijziging van de grens tussen de beide gemeenten - Kohier en legger van de wegen in deze gemeente - Kohier der wateren, bruggen, etc. in deze gemeente - Overnemen der kerkelijke begraafplaats te Haren tot eene algemene begraafplaats
	1875	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening hoofdelijke omslag en invordering dezelfde - Algemene of burgerlijke begraafplaats - Benoeming van hulponderwijzers - Aanleg van plantsoen bijlangs den halteweg
	1876	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op het vastleggen of opsluiten van honden en andere dieren (vastgesteld 15 juni 1876) - Verordening op de instandhouding van de goede orde op het buitenplein en de toegang tot het spoorwegstation De Punt (vastgesteld 21 september 1876) - Tolheffing op den kunstweg van Haren over Onnen en Noordlaren naar de Drentsche grens (vastgesteld 19 oktober 1876) - Instructie voor de openbare onderwijzers in de gemeente Haren (vastgesteld 15 juli 1876) - De benoeming van hulponderwijzers - De herziening van de jaarwedden der onderwijzers en vergoeding wegens gemis van vrije woning - De aanleg van een straatweg over den Hoornschedijk naar Paterswolde - Het herstellen, onderhouden en bedienen van den brug nabij de overvaart over het Noord-Willemskanaal in het voetpad naar den Hoornschedijk (overeenkomst met Berend Nijdam) - Aankoop van een streepje grond sectie K nr 552 van P. van Hemmen tot vergroting van het terrein der algemene begraafplaats - Aankoop van grond sectie K nr 210 van Mr. C.C. Geertsema voor het bouwen van een tolgaarderswoning aan de Onnerweg - Tolheffing op den kunstweg over Onnen en Noordlaren en verpachting der tolleren - Het kohier der onderhoudsplichtigen van wateren, bruggen en waterwerken in de gemeente Haren - Jaarwedde van de gemeentelijke veldwachter - Vergoeding aan den veearts S.D. de Jong voor in de gemeente te verrichten veeartsenijkundige hulp - Bijdrage uit de gemeentekas voor het Pensioenfonds voor veldwachters der gemeenten in deze provincie - Bepalingen bij het voorkomen van hondsdolheid - Vergoeding van schade bij brand geleden, ook ten gevolge het aanwenden der brandblusmiddelen
	1877	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening tegen het uithalen van vogelnesten en het vangen en doden van vogels - Wijze van invordering van de tolgelden bij gaardering of verpachting. Te Noordlaren bij gaardering door K. Kloots, beloning f.100,- voor een jaar. Te Haren bij gaardering door A. Benning en verder met andere werkzaamheden voor f.4,- per week, 10% van de ontvangst en vrije woning - Verhoging van de jaarwedde van de veldwachter met f.50,-, daardoor gebracht op f.350,-

		<ul style="list-style-type: none"> - Gratificatie te verleenen aan den te Onnen gestationeerde rijksveldwachter groot f.20,- - Abonnement met J. Wieringa te Zuidlaren voor het onderhoud der torenuurwerken in de gemeente ad f.40,- 's jaars - Voorstel van het bestuur der gemeente Groningen tot wijziging van de grens tusschen die gemeente en Haren - Benoeming van R. Hornhuis tot ambtenaar van den burgerlijke stand - Benoeming van een hulponderwijzer te Noordlaren - Kwijtschelding van een gedeelte van de pachtsom der tolopbrengrst op de Onnerweg aan L. Bolhuis ad f.100,- - Vertimmering der tolgaarderswoning aan den Onnerweg door A. Benning bewoond - Verbetering aan te brengen in het beheer en onderhoud van den kunstweg over Onnen - Het schouwen der waterwegen bijlangs genoemde weg te doen bewerkstelligen voor rekening van de gemeente - Het feestelijk herdenken van den dag waarop L.T. Jorissen zijn 25 jarig burgemeesterschap dezer gemeente mogt vieren - Het opheffen van opcenten op de personele belasting, ten bate der gemeente afgestemd, daarvoor wijziging van het maximum bedrag van de te heffen hoofdelijke omslag en van het tarief voor de invordering - Benoeming gemeentegeneesheer C.W.P. Hubenet in plaats van H.W. Vaster - Straatverlichting te Helpman, Haren en Noordlaren - Beurzenfonds voor studenten aan de Hoogeschool te Groningen, toegestaan eene jaarlijkse subsidie ad één cent per hoofd van de bevolking (f.32,37).
	1878	<ul style="list-style-type: none"> - Verpachting van de vaart te Haren - Straatverlichting te Noordlaren - Benoeming van een hoofd- en hulponderwijzer - Onderhoud en verbetering van wegen en voetpaden - Hoofdelijke omslag en hondenbelasting
	1879	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene verordening van politie - Eervol ontslag hulponderwijzers P.W. Drenth en J. Reukema te Haren, de kwekeling J. Washington te Helpman en lid schoolcommissie L. Tonkens - Herstel schoolgebouw en onderwijzerswoning te Helpman - Benoeming hoofdonderwijzer H. Bos te Haren - Benoeming hulponderwijzers B. Oosterman te Haren en L.J. Kikkert te Helpman. - Overeenkomst met de Kerkvoogdij der Hervormde Gemeente te Haren betreffende de hoofdonderwijzerwoning te Haren - Vaststelling hoofdelijke omslag - Vaststelling hondenbelasting - Verhoging jaarwedde veldwachter U. Bos met f.25,-. - Gratificatie voor de te Onnen gestationeerde rijksveldwachter E. van der Pers
	1880	<ul style="list-style-type: none"> - Politiereglement (vastgesteld 20 mei 1880) - Verordening tegen het zich ophouden van woonscheepjes in de wateren binnen de gemeente (vastgesteld 9 oktober 1880) - Verordening uitvoering wetgeving lager onderwijs - Gebruik Groninger waterleiding voor rekening van de gemeente - Verhoging jaarwede veldwachter - Herstelling of afbreking van den kerktoren te Haren

		<ul style="list-style-type: none"> - Herstelling van den kerktoren te Noordlaren - Vaststelling van het getal der scholen en van de vakken die onderwezen zullen worden - Vaststelling jaarwedden van de hoofden der scholen, onderwijzers en onderwijzeressen nuttige handwerken - Vaststelling vergoeding voor gemis vrije woning hoofdonderwijzers te Noordlaren, Onnen en Glimmen - Benoeming onderwijzeressen nuttige handwerken - Eervol ontslag hulponderwijzer te Noordlaren en tweede onderwijzer te Helpman en benoeming onderwijzers in de plaats van de afgetreden
1881		<ul style="list-style-type: none"> - Instructie onderwijzers aan de openbare scholen in de gemeente Haren - Verbetering schoollokaal te Noordlaren; uitstel vernieuwing of vergroting andere lokalen - Overeenkomst met ouders te Waterhuizen woonachtig betreffende de kosten van schoolbezoek hunner kinderen te Westerbroek, gemeente Hoogezand - Vergroten van de pachterswoning aan het vaartje - Schoolgebouw Haren tijdelijk afgestaan voor de godsdienstige samenkomsten der Gereformeerd (Christelijke) gemeente - Onderhoud van de kunstweg over Onnen en Noordlaren nader geregeld
1882		<ul style="list-style-type: none"> - Conceptwet wijziging der grensscheiding tusschen de gemeenten Groningen en Haren - Hoofdelijke omslag - Hondenbelasting - Jaarwedde burgemeester, secretaris en ontvanger - Vernieuwing van de brug over het vaartje te Haren - Beplanting met bomen van de weg over Onnen en Noordlaren - Benoeming van onderwijzers te Onnen en Glimmen
1883		<ul style="list-style-type: none"> - Vertimmeren en vergroten schoollokalen te Haren, Onnen en Glimmen - Aankoop grond te Haren voor vergroten van het schoollokaal - Aanstellen telegrambesteller spoorwegstation De Punt - Maken van een kunstbaan in de Oosterweg - Herstellen Kerklaan te Haren - Opslagplaats te Helpman
1884		<ul style="list-style-type: none"> - Verpachting van het vaartje te Haren - Verpachting van de tol op de Onnerweg - Benoeming onderwijzers - Aankoop van wegen van de corporatie "De 24 boeren van Haren" - Hoofdelijke Omslag - Hondenbelasting - Geldig verklaring politieverordening van 20 mei 1880 - Uitvoering van de wet van 24 april 1884 tot verandering van de grens tussen Groningen en Haren - College van zettters - Verbetering school te Helpman - Benoeming telegrambesteller station De Punt - Uitbreiding van het Lager Onderwijs in de school te Haren
1885		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening logementen, herbergen, slaapsteden, etc in de gemeente Haren (vastgesteld 6 juni 1885) - Verordening op de heffing en de invordering van het gemeentelijk vergunningsrecht voor de verkoop van sterke drank in het klein - Benoeming onderwijzers - Verzoek enige ingezetenen tot het toevoegen van een klas voor onderwijs

		<p>in de fransche taal te Haren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoofdelijke omslag - Subsidie voor premie stierenkeuring aan maatschappij van Nijverheid, afdeling Haren - Brandspuit voor het gehucht Helpman - Aankoop grond voor den aanleg van eene algemeene begraafplaats te Haren - Belegging der gelden van de gemeente Groningen ontvangen - Verkrijgen van veeartsenijkundige hulp - Vaststellen wegenlegger der gemeente Haren
	1886	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op de heffing van begrafenisrechten - Eervol ontslag van L. de Vries, onderwijzer school te Helpman - Plan van een nieuw gemeentehuis en aanbesteding van het gebouw - Ingebruikstelling der algemene begraafplaats sectie K nr 2493 - Sluiten en buiten gebruik stellen der nimmer in gebruik zijnde algemene begraafplaats sectie K nr 1909 - Benoeming leden van het college van zettters - Aankoop van een arbeiderswoning K nr 513 voor het gemeentehuis terrein - Verpachting tol Onnerweg en vaartje te Haren
	1887	<ul style="list-style-type: none"> - Hoofdelijke omslag en hondenbelasting - Conversie aandelen ten laste der gemeente Groningen - Subsidie voor het verharden van de Esserweg - Opslagplaats aan het Helperdiep - Benoeming van een conciërge in het gemeentehuis te Haren - Benoeming bureau stemopneming verkiezingen - Overbrenging van het gemeentearchief naar het nieuwe gemeentehuis - Verhoging te betalen aan Hervormde Gemeente te Haren voor woning hoofd der school te Haren - Kosten van brandblussching - Vernieuwing der alfabetische naamlijst der eigenaren van vaste goederen in deze gemeente in een afzonderlijk register - Onderhoud van de Drentsche A (Hoornschediep ged.) - Bijdrage premie stierenkeuring - Aankopen ener behuizing voor woning van hoofd der school te Onnen - Ontslag L.J. Mulder als onderwijzer school te Helpman - Aankoop bouwterrein te Onnen voor ene onderwijzerswoning - Herstellen van een gedeelte voetpad op den Hoornschedijk bij de overvaart; subsidie verleend
	1888	<ul style="list-style-type: none"> - Benoeming E. Kloosterhuis tot onderwijzer te Helpman; wijziging in de jaarwedde - Eervol ontslag schoolhoofd R. Kuipers van school te Onnen - Benoeming van G. van Terwisga tot hoofd der school te Onnen - Haren te laten blijven onder het kiesdistrict Groningen - Geene kinderen, buiten de gemeente woonachtig, in de school te Noordlaren toe te laten - Kohieren hoofdelijke omslag en hondenbelasting - Woning voor het hoofd der school te Onnen - Beplanten van de Koffiediksteeg tot aan het vaartje te Haren - Bewaring geven bij de Nederlandsche Bank van 12 stuks a f.1.000,- schuldbekentenissen ten laste der gemeente Groningen 3,5% - Nieuw kohier van de wateren, bruggen en waterwerken in de gemeente - Begrinding van een gedeelte van de Oosterweg te Haren - Opbreken van de keien Kerkstraat en herbestrating met klinkersteen

		<ul style="list-style-type: none"> - Afwijzende beschikking op het verzoek van de conciërge in het gemeentehuis om vergunning tot het schenken van koffie en bier - Subsidie voor prijzen bij keuring van vee en paarden - Verleenen van subsidie tot de kosten van het verharden van den Achterweg te Helpman - Nieuw politiereglement in verband met het wetboek van Strafrecht en de uitvoeringswet - Suppletoire legger van wegen - Benoeming eener 2^e onderwijzeres in de nuttige handwerken voor meisjes in de school te Onnen (Annechien Pieters) - Aanvraag om rijksground tot los- en laadplaats aan het kanaal in de linie van Helpman - Houden van nachtwachten in de gemeente - Middelen van brandblussching
1889		<ul style="list-style-type: none"> - Politieverordening - Kohieren hoofdelijke omslag en hondenbelasting - Stoomtram Zuidlaren-Haren-Groningen en kosten van voorbereidende werkzaamheden - Verandering datum voor de Herfstveemarkt te Haren; thans op de laatste vrijdag in de maand augustus te houden - Benoeming H. Hindriks tot onderwijzer in de school te Haren op een jaarwedde van f. 400,- in plaats van f. 550,- , zoals de overleden onderwijzer genoot - Gedeeltelijke verharding van de Oosterweg - Weigering van een nieuwe vergunning aan Berend Gortmaker tot den verkoop van sterke drank in het klein - Benoeming van schouwheren in de schouwafdeling Glimmen - Subsidie prijzen veetentoonstelling - Verven binnen en buiten van het gemeentehuis - Bijbouw aan de schoollokalen te Helpman en Onnen - Oprichten van een brandweer in de gemeente Haren - Verpachting van vaartje en tol Onnerweg
1890		<ul style="list-style-type: none"> - Heffing van schoolgeld - Instructie voor de wijkmeester - Instructie voor de brandmeester - Verpachting vaartje en tol Onnerweg - Onderhoud van het Hoornschediep en reclames van onderhoudsplichtigen bij Gedeputeerde Staten - Opslagplaats aan het Helperdiepje - Brandweerverordening en wijkmeesterverordening - Persoonlijke dienstplicht - Overzetten schoolkinderen over het Winschoterdiep; overeenkomst met G.H. Bolhuis te Euvelgunne - Voorstel afschaffing provinciale tollen (niet te ondersteunen) - Herziening jaarwedde burgemeester en secretaris - Subsidie keuring stieren, vaarzen en veulens - Bijbouw schoollokaal te Helpman en schoolmeubelen aanbesteding - Tolafschaffing op de gemeentewegen (niet goedgekeurd) - Benoeming leden college van zeters - Paardentram van Zuidlaren naar Groningen, over Noordlaren en Haren, het nemen van aandelen, rentegarantie, het verlenen van subsidie - Beplanting van den Onnerweg over het Zuurveld (voortzetting) - Verwijdering van leerlingen van de school voor hun 15^e levensjaar

		<ul style="list-style-type: none"> - Verlof aan den veldwachter Uge Bos wegens ziekte en tot herstel van gezondheid met inhouding van jaarwedde - Aanstelling tijdelijk vervanger Uge Bos - Gebruik van schoollokaal voor zondagschool - Belangrijke herstelling van de brug over het vaartje/zijtak van het Noord-Willemskanaal - Benoeming onderwijzeres aan de school te Helpman - Schadevergoeding aan hoofd der school te Helpman wegens gemis van zijn tuin - Verhoging jaarwedde ontvanger met f.25,-
1891		<ul style="list-style-type: none"> - Verzoek P. Nijdam c.s. om schoolpad naar Helpman vanaf de Hoornschedijk - Gratificatie rijksveldwachters - Vergoeding aan hoofdonderwijzer Helpman wegens gemis tuin - Verhoging jaarwedde gemeenteontvanger - Vergroting school Onnen met twee lokalen - Houden Zondagsschool te Onnen - Hulp bij het onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes aan de school te Helpman (mej. Boer) - Subsidie aan de afdeling Haren van het genootschap van Nijverheid in de provincie Groningen - Tramweg van Groningen naar Paterswolde - Nieuwe legger van de wateren, bruggen en waterwerken in de gemeente Haren - Verdiepen van het vaartje - Belangrijke herstellingen woning schoolhoofd Helpman - Stembureau te Noordlaren voor de verkiezingen - Telefoonleiding van Groningen langs Rijksstraatweg door Haren - Schoolgebouw Haren vergroten met twee lokalen en vermeerdering van het onderwijzerspersoneel - Benoeming tweede onderwijzer/hulp te Onnen (H.J. Timmer) - Herstel schoolgebouwen te Noordlaren en Glimmen - Nieuwe schoolmeubelen - Ventilatie in de scholen - Aankoop grond van de kosterij te Noordlaren ten behoeve van het schoolgebouw - Onderhoud der wegen en waterwegen in het gehucht Glimmen - Aanstellen van een veldwachter te Noordlaren - Schuurtje aan de veldwachterswoning te Onnen - Benoeming onderwijzeres school te Haren - Voortzetting beplanting van eiken telgen langs de weg Onnen-Noordlaren - School te Glimmen, plein/omgeving, slechte afwatering - Instructie voor de onderwijzers – toelating van kinderen voor het onderwijs/ voorstel van het hoofd der school te Haren - Verzekering tegen brandschade - Benoeming onderwijzeres aan de school te Haren (mej. C.O. Schönfeld)
1892		<ul style="list-style-type: none"> - Benoeming F. van Ellen te Niekerk tot onderwijzer school te Haren (hij bedankt wegens benoeming elders) - Kohier onderhoudsplichtigen wateren, bruggen en waterwerken - Benoeming J.O. Hoenderken in stembureau provinciale staten in plaats van de overleden J.J. Veltman - Gratificaties rijksveldwachters te Onnen en Groningen - Aanvraag verhoging jaarwedde door H. Bos, schoolhoofd te Haren

		<ul style="list-style-type: none"> - Verhoging jaarwedden schoolhoofden in de gemeente - Ontslag onderwijzer R. Reitsma te Glimmen - Benoeming K.J. Pol als onderwijzer te Haren - Hoofdelijke omslag - Verhoging jaarwedden onderwijzers - Invoering van een progressieve inkomstenbelasting - Gewijzigde verordening heffing en invordering belasting - Oprichten van een Zondagsschool te Helpman - Aankoop bouwterrein te Helpman - Benoeming onderwijzer met hoofdacte te Haren - Opmerkingen over de toestand en het onderhoud van de grindweg over Onnen - Benoeming O.J. Quintus en A. Reinders tot lid schoolcommissie - Openstelling voor het publiek van het telegraafkantoor aan de halte te Haren - Feestelijk bezoek van H.M. de Koningin-regentes aan deze gemeente - Verhoging jaarwedden onderwijzers en onderwijzeressen - Benoeming J. Timmer tot onderwijzer te Glimmen - Tarief bestel- en bodelonen ter bezorging van telegrammen - Veertig jarige pligtvervulling van het hoofd der gemeente herdacht en feestelijk gevierd door de geheele gemeente - Uitbaggeren vaartje te Haren - Nemen van maatregelen bij het verschijnen van cholera - Verzoek A.M. Prins om concessie voor het aanleggen van een tramweg van Haren naar Paterswolde - Maatregelen tot reiniging van goten, riolen en onreine kamers ter voorkoming van de verspreiding van typhus - Ontslagverzoek burgemeester - Benoeming mej. Trap tot onderwijzeres en F. Pesman tot eerste onderwijzer aan de school te Haren
1893		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening tot wijziging en aanvulling van de Algemene Politieverordening betreffende beperking van eigendom in betrekking tot gebouwen en erven en onbewoonbaar verklaring van woningen (vastgesteld 1 april 1893) - Eervol ontslag onderwijzer J. Timmer te Glimmen wegens benoeming te Westerlee en benoeming A.H. Riekels tot opvolger - Eervol ontslag onderwijzeres nuttige handwerken A. Smit te Noordlaren en benoeming mej. W. Reinders-Alons tot opvolgerster. - Verpachting tolgeden vaartje en tol Onnerweg - Verhoging jaarwedde conciërge in het gemeentehuis met f 215,- - Onderhandse verhuur van het pachthuis te Haren aan J.G. Geertsema Jullens voor één jaar voor f. 125,- - Benoeming J. Timmer tot gemeentearchitect op een jaarwedde van f.100,- en vaststelling instructie voor de functie - Uitbaggeren vaart te Haren - Adres van inwonenden te Noordlaren om uitbreiding van het politie toezicht - Overeenkomst met de ingezetenen van Haren tot bijdrage in de kosten van aanleg en onderhoud van een buisleiding voor waterverbruik bij voorkomen van brand - Eervol ontslag H.J. Timmer, onderwijzer te Onnen, wegens benoeming te Groningen - Wijziging legger der wegen

		<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding pensioenfonds gemeente-veldwachters - Publieke verkoping huis en tuin te Helpman
1894		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening tot wijziging en aanvulling Algemene Politieverordening (vastgesteld 12 oktober 1894) - Verordening heffing schutgeld (vastgesteld 12 mei 1894) - Verordening op de heffing en invordering ener belasting op honden (vastgesteld 12 mei 1894) - Verordening hoofdelijke omslag (vastgesteld 23 november 1894) - Verordening op de heffing en invordering van schoolgeld (23 november 1894) - Verordening op de waarneming der schouwing van wegen en voetpaden (vastgesteld 12 mei 1894) - Instructie voor de gemeenteontvanger - Aanschaf brandkast voor bewaring registers burgerlijke stand - Verkoop huis te Helpman voor f 2.375,- - Verhuur woningen te Helpman en Onnen - Verhoging huishuur hoofden der scholen te Noordlaren en Onnen met f 25,- - Verslag toestand lager onderwijs - Aanbouw twee lokalen aan bestaande school te Helpman - Wijziging legger der wegen en voetpaden - Benoeming schouwheren - Adres onderwijzers om verhoging van jaarwedden - Vaststelling borgtocht gemeenteontvanger op f. 3.000,- - Verwaarborging tegen brandschade van de torens en de school te Helpman - Stichting nieuw brandspuithuis - Onderhandse verkoop perceel grond te Haren - Benoeming telegrambesteller - Eervol ontslag voor onderwijzeressen mej. A.M. Trap en mej. C.L. Callenfelds - Vaststelling jaarwedden onderwijzers - Eervol ontslag onderwijzer A. H. Riekels - Benoeming van de heer F.J.A. van der Linden tot onderwijzer te Helpman - Benoeming van Mej. J. Meinders tot onderwijzeres te Helpman, mej. C.P.J. Koekebakker tot onderwijzers te Glimmen en mej. A.L. Hoog tot onderwijzeres te Haren
1895		<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging Algemene Politieverordening (vastgesteld 15 juni 1895) - Verslag toestand lager onderwijs - Ontslag K.J. Poll als onderwijzer te Haren - Bijdrage van f. 10,- per jaar voor P. Nijdam voor het overzetten van schoolgaande kinderen over het Noord-Willemskanaal - Onderhandse verhuur woning te Helpman en Te Onnen - Benoeming J.J. ten Cate Vissering tot lid schoolcommissie - Benoeming T. Koopman tot onderwijzer te Haren - Verhoging jaarwedde gemeentearchitect - Wijziging wegenlegger - Instructie gemeenteopzichter - Verhoging jaarwedde schoolhoofd Helpman - Opslagplaats te Helpman - Aanbestedingen van gemeentewerken - Eervol ontslag E. Kloosterhuis als onderwijzer te Helpman - Verhoging jaarwedde secretaris

		<ul style="list-style-type: none"> - Benoeming schouwers der wegen en voetpaden - Benoeming H. Baas tot onderwijzer te Helpman, W. Wals tot onderwijzer te Helpman en B. Aasman tot onderwijzer te Haren - Aanvaarding van 500 eiken telgen ten geschenke aangeboden door de heer Mr. C.C. Geertsema
1896		<ul style="list-style-type: none"> - Eervol ontslag onderwijzer Pesman te Haren - Vaststelling jaarwedde onderwijzer(es) school te Onnen - Eervol ontslag H. Baas, onderwijzer te Helpman - Benoeming G. Post tot onderwijzer te Haren - Benoeming J.J. van Nes tot onderwijzeres te Onnen - Vaststelling wegenlegger - Machtiging BenW tot aanbesteding en bouw onderwijzerswoning te Helpman - Instelling hoger beroep tegen besluit Gedeputeerde Staten inzake de wijziging van de wegenlegger - Vaststelling kohier der wateren, bruggen en waterwerken - Besluit tot overname van gedeelte weg 'De Westersingel' van L.H. Engelkens te Groningen - Benoeming G. Das tot onderwijzer te Helpman - Wijziging verordening op de heffing van het vergunningsrecht voor de verkoop van sterke drank in het klein - Eervol ontslag W. Reinders als onderwijzeres nuttige handwerken te Noordlaren en benoeming M. van Bon tot haar opvolgster - Eervol ontslag G. Post, onderwijzer te Haren en benoeming B. Maring tot opvolger - Eervol ontslag J. Meinders en W. Wals, onderwijzers te Helpman. Benoeming W. Keuning en mej. T. van Rijsens tot opvolgers. - Onderhandse verhuur woning te Helpman - Ontslag L. Boer als onderwijzeres nuttige handwerken te Helpman en benoeming J. Brandsma tot opvolgster - Eervol ontslag J. van Loon als onderwijzer te Noordlaren - Onderhandse verhuur woning te Onnen
1897		<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging Algemene Politieverordening - Instelling jaarlijkse veulenmarkt te Haren op den laatsten vrijdag in augustus - Verhoging jaarwedde gemeenteopzichter van f. 300,- tot f. 400,- - Aanvraag dispensatie van de bepaling omtrent het geven van onderwijs in de vrije- en orde oefeningen der gymnastiek - Aanleg riolering van ijzeren buizen te Helpman - Oprichting bergplaats van fecaliën te Helpman - Leggen klinkerbestrating te Noordlaren - Besloten tot nog enen onderwijzeres nuttige handwerken aan de school te Haren op een jaarwedde van f. 75,- - Hoger beroep tegen besluit Gedeputeerde Staten inzake de wegenlegger - Uitbreiding straatverlichting te Helpman
1898		<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging Algemene Politieverordening - Wijziging van de instructie voor de gemeenteontvanger in dier voege dat alleen in de maand september te Noordlaren zitting wordt gehouden voor de ontvangst en uitgaaf van gelden op zijn administratie betrekking hebbende - Aanleg buisleiding te Helpman en financiering daarvan - Concessie voor plaatsing telegraafpalen langs de Havenstraat - Beklinkeren van de weg te Noordlaren

		<ul style="list-style-type: none"> - Verlening van 20 cent bijdrage per schoolkind voor de viering van de Kroningsfeesten aan de commissiën voor de feestviering - Maken bergplaats voor turf bij de school te Haren - Gedeputeerde Staten in overweging te geven de huurwaarde van de onderwijzerswoning te Helpman te bepalen op f.300,-. - Verhoging jaarlijkse toelage aan de ontslagen veldwachter Uge Bos tot f. 106,-.
1899		<ul style="list-style-type: none"> - Onderhandse verhuur woningen te Helpman en Onnen - Verhoging jaarwedde veldwachter Noordlaren - Voeren rechtsgeding tegen Sormani tot terugbetaling van de kosten wegens herstelling van een voetpad - Overname van een gedeelte van de Helperweg door de gemeente - Verhoging huurprijs woning schoolhoofd Noordlaren - Bijbouw lokaal school te Helpman en aanschaf van schoolmeubelen - Herstel van de toren te Haren
1900		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening verdeling der gemeente in stemdistricten voor de verkiezing van leden van de gemeenteraad (vastgesteld 1 augustus 1900) - Instructie voor het brandweerpersoneel (vastgesteld 23 april 1900) - Instructie voor de Damescommissie tot het houden van toezicht op het onderwijs in de nuttige handwerken (vastgesteld 11 juli 1900) - Stichting nieuwe school te Glimmen met 4 lokalen, alsmede het afbreken van het bestaande schoolgebouw aldaar en het bouwen van een onderwijzerswoning - Aanbesteding ameublement voor de nieuwe school te Glimmen - Publieke verkoop huis te Onnen - Stichten van een brandspuithuis te Glimmen - Verhoging jaarwedde onderwijzers, die in het bezit zijn van de niet verplichte hoofdacte - Aankoop strook grond ter verbreding van de Helperweg - Afschaffing jaarlijkse veemarkt.
1901		<ul style="list-style-type: none"> - Aanvulling Algemene Politieverordening (vastgesteld 29 april 1901) - Huishoudelijk reglement commissie tot het schoolverzuim - Verordening tot regeling van het herhalingsonderwijs - Aankoop grond te Onnen voor een opslagplaats - Wijziging leggers der wegen en wateren
1902		<ul style="list-style-type: none"> - Verbetering voetpad Hoornschedijk en van de Ooster- en Westersingel te Helpman - Benoeming onderwijzend personeel voor het herhalingsonderwijs - Verpachting tolgelden - Oprichting eener bergplaats voor fecaliën en andere vuilnisstoffen na bekomen vergunning van Gedeputeerde Staten
1903		<ul style="list-style-type: none"> - Verhuur woning te Helpman - Vergunning aan J. Timmer en F. Steinweg voor aanleg van een straat - Vergunning aan fa G.W. Sikkens en Co voor aanleg van een straat - Benoeming gemeentearchitect - Vergunning O. Bos te Groningen voor het leggen van een straat - Instructie gemeenteontvanger en gemeentearchitect - Overname straat van de fa G.W. Sikkens en Co - Benoeming commissie tot wering van het schoolverzuim
1904		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening als bedoeld in artikel 1 van de woningwet (Bouwverordening) - Verordening regelende werkzaamheden ambtenaren burgerlijke stand alsmede de uren waarop het bureau geopend zal zijn - Overzetting over het Winschoterdiep

		<ul style="list-style-type: none"> - Stratenaanleg te Helpman door J. Timmer en F. Steinweg en overname van die straat - Aanleg van een weg van Haren naar Paterswolde - Invoering gemeentewapen - Ontslag schoolhoofd Glimmen - Verpachting tol Onnen - Aanleg straat te Helpman door O. Bos. - Oprichting gasfabrieken te Helpman en Haren - Overname riool Helpman van S. Bos - Wijziging legger der wegen - Reglement van orde voor de gemeenteraad - Concessie voorwaarden electrisch licht te Helpman - Verhuur huis te Helpman
	1905	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening betreffende het bouwen van woningen in de gemeente Haren - Verordening op de heffing en invordering eener bijzondere belasting wegens daarstellen en onderhoud van straatverlichting - Jaarwedden onderwijzers - Subsidie voor de aanleg van de weg Haren-Paterswolde - Verslag Woningwet - Wijziging concessie voorwaarden electrische verlichting - Overname bestrating Oostersingel te Helpman - Wijziging wegenlegger
	1906	<ul style="list-style-type: none"> - Verhuur huis te Helpman - Ontslag op verzoek hoofd der school - Aandelen weg Haren-Paterswolde - Onbewoonbaar verklaring 8 woningen - Benoeming schoolhoofd Noordlaren - Legger wateren, etc. - Overname trottoir Havenstraat - Vaststelling verlichtingskohieren Helpman en Haren - Verbetering Westersingel te Helpman - Afschaffing tol Onnen en Noordlaren - Verhuur tolhuis Onnen - Verordening plaatselijke schoolcommissie
	1907	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening tot regeling der werkring der commissie openbare werken - Vaststelling reglement voor de schoolvergaderingen van de O.L. Scholen in de gemeente Haren - Ontslag op verzoek onderwijzer Onnen en benoeming opvolger - Subsidie landbouwvereniging - Onbewoonbaarverklaring 1 woning - Overname trottoirs Havenstraat - Verlenging sluitingsuur K. Bouwman - Verlegging gedeelte der weg Haren-Paterswolde - Verbetering Kerkstraat - Herziening wegenreglement - Verhoging jaarwedden wethouders en presentiegelden raadsleden - Overname Westersingel Helpman
	1908	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging Politieverordening - Benoeming raadscommissie openbare werken - Aankoop grond voor schoolbouw te Noordlaren - Aankoop grond achter het gemeentehuis - Vaststelling bouwverordening - Benoeming onderwijzeres te Noordlaren

		<ul style="list-style-type: none"> - Huren grond voor speelplein school te Haren - Verlenging sluitingsuur enige café's - Onbewoonbaar verklaring woningen van wed. J. Steinhorst en E. Woldring - Overneming Westersingel te Helpman - Subsidie landbouwvereniging - Wijziging concessievoorwaarden elektrische verlichting te Helpman - Overname trottoirs Havenstraat - Overname bestrating Coendersweg te Helpman - Nemen aandelen weg Haren-Paterswolde - Intrekking verordening damescommissie handwerken - Vaststelling kohieren straatverlichting - Verhoging pensioenbijdrage veldwachters - Verkoop oud schoolgebouw
	1909	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op het Lager Onderwijs - Onbewoonbaar verklaringen woningen van L. Groenhoff en L. Andries - Verkoop voormalig schoolgebouw te Noordlaren - Verhoging subsidie voetpad Hoornschedijk - Ontslag onderwijzeres nuttige handwerken te Onnen - Grondruil met C.W.P. Hubenet - Verlening jaarlijkse subsidie f. 100,- aan het Groene Kruis - Eervol ontslag onderwijzeres te Haren - Verkoop bomen Haven- en Kerstraat - Benoeming E. Takens tot armengeneesheer - Ontslag mej. Van Bon, onderwijzeres nuttige handwerken te Noordlaren
	1910	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging verordening Lager Onderwijs - Benoeming mej. Van Bon tot onderwijzeres nuttige handwerken te Noordlaren - Verhoging salarissen onderwijzeressen voor handwerkonderwijs - Overname straat van de fa Hart - Benoeming commissie strafverordeningen - Benoeming H.G. Bleeker tot onderwijzer te Helpman - Eervol ontslag onderwijzer te Onnen - Verhoging jaarwedde gemeentearchitect - Vrije geneeskundige behandeling veldwachters - Benoeming K.J. Feringa en J.W.H. Nanninga tot gemeentegeneesheren - Uitbreiding onderwijs openbare lagere school te Haren - Benoeming onderwijzeressen te Haren en Onnen - Instructie gemeenteopzichter
	1911	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging bouwverordening - Verordening heffen opcenten op de personele belasting - Verordening op de heffing van rechten voor het gebruik van de haven te Haren - Instructie gemeente-geneesheer - Instructie vroedvrouw - Instructie gemeentearchitect - Verbouw gemeentehuis en stichting bijgebouw - Aanleg verhoogd trottoir met riolering langs Rijksstraatweg - Aanleg straat met riolering en trottoirs in de Kerkstraat te Haren - Benoeming onderwijzeres te Haren - Benoeming vier leerkrachten nuttige handwerken - Benoeming H. Evenhuis tot opperbrandmeeester - Instructie conciërge gemeentehuis - Overname grond van de Ned. Hervormde gemeente te Haren

		<ul style="list-style-type: none"> - Verhoging jaarwedden burgemeester, ambtenaren ter secretarie en veldwachters
1912		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening heffing marktgelden - Ontslag J. Berghuis als schoolhoofd te Helpman - Overplaatsing schoolhoofd D. Dijkema van Glimmen naar Helpman - Benoeming P.H. Cremer tot schoolhoofd te Glimmen - Benoeming vroedvrouw - Overname wegen van de coöperatie de 24 boeren van Haren - Aandeel Maatschappij tot aanleg en exploitatie van hoogspanningsnetten - Benoeming gemeentegeneesheer 1913.
1913		<ul style="list-style-type: none"> - Bouwverordening - Hondenbelasting - Jaarwedden onderwijzend personeel - Overname wegen markegenoten te Glimmen - Vaststelling uitbreidingsplan - Restauratie toren te Haren - Beplanting diverse wegen - Ontslag K. Diephuis, onderwijzer te Helpman en benoeming W. Venema als opvolger - Ontslag onderwijzeres mej. De Wijn te Haren en benoeming als opvolger mej. J.A. Smid - Nieuwe leerkracht nuttige handwerken te Helpman - Bestrating Heide en Watersteeg - Aanleg voetpad Noord-Willemskanaal - Benoeming E. Takens tot gemeentegeneesheer
1914		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op de verkoop van grof roggebrood - Verordening op de heffing van rechten voor het gebruik van de haven - Wijziging indeling stembedistricten - Verordening voor exploitatie gemeentelijke laagspanningsnet voor electriciteitsvoorziening - Leggen duiker in Rijksstraatweg nabij tuchtschool - Ontslag mej. W.J. Blank als onderwijzeres te Onnen, benoeming mej. J. Mulder als opvolgster - Aanleg voetpad Kromme Elleboog te Haren - Opdracht aan de maatschappij van Laagspanningsnetten tot het aanleggen en exploiteren van leidingen in de gemeente en aansluiting bij de Provinciale Electricische Centrale.
1915		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening houdende verbod tot het voeren van vee met rogge - Verordening tot heffing van marktgelden wegens staanplaatsen op de markt te Haren - Verordening indeling gemeente in stembedistricten en tot aanwijzing van stemlokalen - Overname van de door het waterschap 'Verharde wegen van oostelijk Haren' verharde wegen - Aanleg brug over het Winschoterdiep door de gemeente Groningen - Benoeming H. Brookman en J. Magnin tot onderwijzers te Haren - Besluit onderhandse aanbesteding ophalen fecaliën - Verpachting havengelden - Onbewoonbaarverklaring twee woningen te Haren - Vaststelling verordening als bedoeld in artikel 4 van de Hinderwet - Ontslag A.H. Riekels onderwijzer te Glimmen. Benoeming C.D. Smit tot opvolger - Vaststelling rooilijnen voor de Heide- en Watersteeg, Onnerweg en

		<p>Nijlandsweg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aankoop grond voor woning veldwachter W. Rutgers - Verschaffen turf aan gezinnen van gemobiliseerden - Verbetering schoolplein Onnen - Aanleg riolering langs Rijksstraatweg nabij de tuchtschool
	1916	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening bestrijding drankmisbruik op dagen van demobilisatie - Verordening voorschriften ter voorkoming van brand - Voorschriften voor de melkvoorziening - Verstrekking goedkoop roggebrood - Regeling bruinbroodvoorziening - Onderhandse aanbesteding veldwachterswoning - Wijziging bouwverordening - Aanleg elektrische verlichting langs weg Haren-Paterswolde - Overdracht voetpad langs Rijksstraatweg - Bouw van een schuurtje bij de havenplaats - Besluit tot deelname aan de Provinciale. Keuringsdienst op levensmiddelen - Verkoop grond in de Appelbergen aan het Rijk - Verhoging jaarwedde ambtenaar secretarie - Aanstelling vierde veldwachter - Gedeeltelijke verharding Ruitersteeg - Maatregelen tot beperking van het kolenverbruik - Benoeming J.J. Wiersma tot gemeentegeneesheer
	1917	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op de keuring van levensmiddelen en andere waren - Verordening op de verkoop van brood - Verordening op het tegengaan van nachtarbeid in de broodbakkerijen in de gemeente Haren - Wijziging politieverordening - Besluit tot aankoop perceel grond voor f. 25.000,- van Mr. A. Croockewit - Ontslag P.H. Cremer als schoolhoofd te Glimmen en benoeming H. van Bruggen tot opvolger - Beplanting bermen weg naar Waterhuizen - Besluit tot aanleg villapark - Aankoop terrein voor uitbreiding Algemene Begraafplaats - Benoeming wegwerker E. Poelstra - Besluit aanschaffing gymnastiektoestellen voor een cursus lichamelijke opvoeding - Aankoop van delen kanaal en dijk te Haren
	1918	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op het weren van inbreuken op natuurschoon - Wijziging verordening keuring levensmiddelen - Hoofdelijke omslag - Wijziging verordening openbaar lager onderwijs - Wijziging bouwverordening - Wijziging Politieverordening - Eervol ontslag M. Thiel, onderwijzer te Noordlaren, en benoeming opvolger D.J. Pier - Royement hypotheek H. Dijksterhuis te Zijldijk - Uitbreiding algemene begraafplaats benevens het bouwen van een doodgraverswoning - Koop woning naast het gemeentehuis - Benoeming mej. B. Keiser tot onderwijzeres te Onnen
	1919	<ul style="list-style-type: none"> - Bevordering hygiëne op school - Maximum snelheid motorrijtuigen op gemeentewegen

		<ul style="list-style-type: none"> - Verhuur woning achter distributiebureau - Aanbesteding "Harener Woningbouw" - Royement hypotheek H. Dijksterhuis te Zijldijk - Benoeming wegwerker, tevens bewaarder begraafplaats - Eervol ontslag doodgraver - Uitbreiding begraafplaats - Aanleg laagspanningsnet - Duurte toeslag gemeenteambtenaren - Voorschot woningbouwvereniging "Onnen" - Verkoop gedeelte weg aan Mij S.S. - Verkoop grond villapark - Aanschaffing sproeiwagen - Aanleg elektrische tram - Extra maandsalaris gemeenteambtenaren
	1920	<ul style="list-style-type: none"> - Doortrekking elektrische tram van Haren naar De Punt - Subsidie Groene Kruis - Verharding Ruitesteeg - Verbetering Havenstraat - Vernieuwing brug over vaartje bij het Noord-Willemskanaal - Verlening termijn ontruiming onbewoonbaar verklaarde woning - Onbewoonbaar verklaring woningen B47 en B15 te Haren - Voeren rechtsgeding tegen M.K. Supheert - Aankoop grond villapark - Bouw woning voor de burgemeester - Stichting schoolgebouw en onderwijzerswoning Tuindorp - Verandering tenaamstelling begraafplaats aan de Kerkstraat - Verkoop perceel bouwterrein in het villapark - Riolering Terborgsteeg - Onbewoonbaar verklaring woningen B28, B29 en B30 te Haren - Vaststelling werkliedenreglement - Aanvaarding schenking perceel grond Tuindorp van Mij S.S. - Afwijzende beschikking op adres tapverbod - Benoeming J.S. Pieters tot wegwerker - Benoeming J. Bazuin tot gemeente-timmerman - Bouw timmer werkplaats - Verharding Vogelzangsteeg - Uitbreiding laagspanningsnet.
	1921	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op de keuring van waren - Heffing opcenten op de hoofdsom der belasting op gebouwde en onbebouwde eigendommen - Verordening heffing plaatselijke inkomstenbelasting - Verordening schoolcommissie - Verordening vervolgonderwijs - Verordening lager onderwijs - Bouw 3 middenstandswoningen in het villapark - Verbouw gemeentehuis - Onderhandse aanbesteding verwarming school Tuindorp - Kwijtschelding boete bouw draaibrug K. Braams - Benoeming leden schoolcommissie - Benoeming schoolhoofd te Haren - Overname Vogelzangsteeg te Noordlaren - Aanwijzing stemlokalen en verdeling gemeente in stemdistricten - Bijdrage voor de stichting van het kinderherstellings- en vacantiehuis "Het

		<p>Noorderhuis”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onbewoonbaar verklaring woningen E. Takens - Vergunning G. Hensema te Haren tot het maken van een verharden weg - Huurwaarde woning H. van Bruggen te Glimmen - Royement hypotheek wijlen J.W. van Calcar - Vaststelling rooilijn weg Waterhuizen en Mellenssteeg - Verlegging voetpad Hoornschedijk - Hypotheek woningbouw G. Hensema - Verlenging termijn onbewoonbaar verklaarde woning H.J. Dobbenga te Groningen - Afwijzende beslissing op verzoek restitutie van f. 2.50,- voor onderhoud wegen oostelijk Haren - Overname wegen Tuindorp zonder restitutie aanlegkosten van de wegen - Verharding verbindingsweg Onnen-Harenermolen - Kwijtschelding J. Dijkstra te Haren boete uitvoering gemeentewerken - Verlaging tarief elektrische stroom buiten spertijd - Subsidie autobusdienst De Punt-Zuidlaren - Overname weg met riolering Spijkerboor - Vaststelling huur middenstandswoningen - Verhoging subsidie voetpad Hoornschedijk - Verlenen subsidie “Ons dorps huis” - Subsidie politiehondendressuurclub - Overplaatsing G. Knoppies als hoofd naar de school bij het Tuindorp - Opheffing o.l.school te Onnen - Verkoop perceel grond villapark - Hypotheek woningbouw H.W. Hemmes - Ruiling grond W. Udem
1922		<ul style="list-style-type: none"> - Verordening op den invoer, het vervoer, den doorvoer, de keuring van vee en vleesch en den handel in vleesch binnen de gemeente - Verordening op de veemarkt - Verordening tot heffing van rechten voor onderhoud van gemeentewege van grafsteden op de algemene begraafplaats - Verordening op de heffing van een belasting wegens het gebruik van wegen bij de gemeente Haren in beheer en onderhoud - Verordening voor land- en tuinbouwverlof - Verpachting havenrechten aan J.H. Vels - Aanbesteding ophalen fecaliën aan J.H. Vels - Benoeming leden commissie schoolverzuim - Verlenging termijn onbewoonbaarverklaring woning F. Lemmen te Noordlaren - Aanbesteding verharding Westersche Drift - Voorschot besturen der bijzondere scholen in de gemeente - Vaststelling tarief schoolgeld - Verhoging subsidie districts arbeidsbeurs - Vaststelling schoolkringen - Aanstelling 8^e leerkracht school te Haren - Aanstelling tweede opzichter bouwpolitie - Vestiging correspondentschap Openbare Leeszaal in school Tuindorp - Benoeming onderwijzer en onderwijzeres school Tuindorp - Benoeming onderwijzer school Haren - Wijziging tarief vast recht levering elektrische stroom - Ruiling schoolgebouwen met bestuur bijzondere lagere school Onnen - Uitbreiding laagspanningsnet te Glimmen

		<ul style="list-style-type: none"> - Maken riolering bij de Middelhorst, Waterhuizerweg en Mellenssteeg - Voordracht leden zettterscollege - Overeenkomst met provincie Groningen over levering electriciteit - Overdracht gedeelte weg door Appelbergen aan Nederlandsche Spoorwegen - Onbewoonbaar verklaring woning K. van der Es e.a. te Haren - Riolering langs Stationsweg - Subsidie voor Ons Dorpshuis, Groene Kruis, politiehondendressuurclub, districts consultatiebureau - Wachthuisje voor de tram bij de Terborgsteeg - Overname grond aan Ruitersteeg van Rademaker en Nap te Groningen - Gemeenschappelijke regeling uitvoering Vleeskeuringswet met de gemeenten Groningen, Eelde, Peize, Hoogkerk en Noorddijk - Verbetering haven te Haren - Verharding achterweg te Glimmen - Eervol ontslag onderwijzeres mej. J. Oostra - Onderhandse verhuur woning Onnen - Verzekering gemeente opzichters tegen ongevallen - Motie inzake classificatie volgens het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren
	1923	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging verordening land- en tuinbouwverlof als gevolg art. 15 Leerplichtwet - Verordening tot regeling van het voortzettingsonderwijs - Instructie conciërge Vereenigingsgebouw - Aankoop huize "De Landbouw" voor f. 17.000,- - Overname grond B.H. Mekel te Groningen - Verkoop 5 percelen grond Julianapark - Contract met Eelde voor electricificatie Eelderwolde - Overdracht grond ten behoeve van rijwiel- en voetpaden langs Rijksstraatweg - Verbouw huize "De Landbouw" tot Vereenigingsgebouw - Bepalen lonen van arbeiders in de bazaltfabriek - Verzekering van personen die niet in de Plaatselijke Inkomstenbelasting zijn aangeslagen bij het ziekenfonds "Voorzorg" te haren - Aanleg nieuwe weg vanaf Rijksstraatweg tot Kromme Elleboog - Verharding klein gedeelte Kerklaan
	1924	<ul style="list-style-type: none"> - Aanvulling Algemene Plaatselijke Verordening met aanwijzing standplaats woonwagens - Opheffing huurcommissie - Verlening toeslag op de huren der woningen van de stichting 'Harener Woningbouw' - Invoering facultatief vastrecht elektrische verlichting - Vaststelling vergoeding bijzondere scholen - Verzekering ingezetenen bij het Ziekenfonds 'Voorzorg' - Weigering beschikbaarstelling gelden voor bouw bijzondere school Haren - Afwijzende beslissing op verzoek diverse winkeliers te Haren om vaststelling van een verordening op de 8-uur winkelsluiting - Uitbreiding fecaliënbergplaats - Bouw bazaltklopperij te Onnen - Verlenging subsidie voor autobusdienst Zuidlaren-De Punt - Aanleg voetpad bijlangs Kromme Elleboog en de Meerweg - Overeenkomst doktoren geneeskundige armenverzorging
	1825	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening als bedoeld in artikel 4 der Hinderwet, houdende aanwijzing

	<p>van een gedeelte der gemeente, waar inrichtingen kunnen worden opgericht met verbod om elders in de gemeente het bedrijf uit te oefenen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbetering weg Zuidlaren-De Punt - Overname voormalige Holsteinslaan - Verlaging van het maximum aantal drankvergunningen van 14 naar 12 - Aankoop twee percelen grond in de Kerkstraat van de fa. De Boer-Hendriks - Vaststelling vermenigvuldigingscijfer gemeentelijke inkomstenbelasting - Overname weg Harenermolen-Onnen - Verkoop bouwterrein in het villapark - Aanschaffing Ford-auto voor de reinigingsdienst - Verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid - Bouw bijzondere school te Haren - Aankoop grond voor de bouw van een bijzondere school - Aankoop speelterrein achter de openbare lagere school te Haren - Benoeming gemeentegeneesheren
--	--

Hoofdstuk III Onderwerpen betrekkelijk het bestuur der gemeente

Na 1865 maakt 'gemeentearchief' deel uit van hoofdstuk II

Gemeentearchief

	Beschrijving toestand gemeentearchief
--	---------------------------------------

Begraafplaatsen

Na 1865 opgenomen in hoofdstuk VI (verdere vermelding wel hieronder)

	Vermelding van de twee (kerkelijke) begraafplaatsen in de gemeente (Haren en Noordlaren).
1851	Uitbreiding begraafplaats te Haren met een deel van de tuin van de pastorie.
1871	Aanleggen van een algemene begraafplaats te Haren
1872	De algemene begraafplaats te Haren is nog niet in gebruik
1873	Er zijn twee kerkelijke begraafplaatsen en één burgerlijke begraafplaats.
1878	Van de algemene begraafplaats is sedert de daarstelling tot heden geen gebruik gemaakt behoeven te worden
1880	Van de algemene begraafplaats is sedert de daarstelling tot heden geen gebruik gemaakt behoeven te worden
1883	Van de algemene begraafplaats is sedert de daarstelling tot heden geen gebruik gemaakt behoeven te worden
1885	Van de burgerlijke begraafplaats te Haren is nog geen gebruik gemaakt. Een perceel grond, gelegen te Haren, kadastraal sectie K nr, is aangekocht tot het aanleggen van een nieuwe burgerlijke begraafplaats. Het bestaande zal daardoor vervallen als zijnde voor het gebruik ongeschikt.
1886	De oude algemene begraafplaats ten westen van het dorp kadastraal sectie K nr 1909, nimmer in gebruik geweest, is gesloten en buiten gebruik gesteld
1887	Aantal lijken in het afgelopen jaar begraven: <ul style="list-style-type: none"> - kerkelijke begraafplaats Haren: 44 - kerkelijke begraafplaats Noordlaren: 15 - Algemene begraafplaats Haren: 5
1917	Aantal lijken in het afgelopen jaar begraven: <ul style="list-style-type: none"> - kerkelijke begraafplaats Haren: 17 - kerkelijke begraafplaats Noordlaren: 10 - Algemene begraafplaats Haren: 23
1918	Aantal lijken in het afgelopen jaar begraven: <ul style="list-style-type: none"> - kerkelijke begraafplaats Haren: 31

		<ul style="list-style-type: none"> - kerkelijke begraafplaats Noordlaren: 27 - Algemene begraafplaats Haren: 53
--	--	---

Hoofdstuk IV Geldmiddelen

Dit hoofdstuk is niet verder uitgewerkt in deze bronbewerking

Gewone ontvangsten

	Tot de gewone ontvangsten behoren: de opcenten op de belasting der gebouwde en ongebouwde eigendommen, de hoofdelijke omslag, opcenten op rijksbelasting op wijn en sterke drank en de belasting op honden.
--	---

Buitengewone ontvangsten

	Buitengewone ontvangsten zijn (bijvoorbeeld): overschotten vorige dienstjaren, restitutie voorgeschoten schoolgelden.
--	---

Gewone uitgaven

	Tot de gewonen uitgaven behoren: kosten gemeentebestuur en veiligheid, kosten openbaar onderwijs (schoolgebouwen), toelagen behoeftigen en kosten opname inwoners in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid.
--	--

Buitengewone uitgaven

	Afrekeningen vorige dienstjaren (bv tegenvallende kosten vergroting schoolgebouw).
--	--

Hoofdstuk V Gemeente eigendommen, werken en inrichtingen

Gemeentegebouwen

	Beschrijving onderhoud van de gemeentelijke gebouwen	
	Opsomming	
	1851	In 1851 heeft de gemeente in eigendom: de schoolgebouwen te Onnen, Glimmen en Hoornschedijk. De schoolgebouwen te Haren, Noordlaren en Helpman zijn geen eigendom van de gemeente, maar de gemeente moet wel voor het onderhoud zorgen. De gemeente is ook verantwoordelijk voor cq draagt bij aan het onderhoud van de torens te Haren en Noordlaren.
	1860	Te Haren is een nieuw schoollokaal opgericht, waarvan de kosten ongeveer f.3.000,- hebben bedragen.
	1862	In 1862 zijn de volgende gebouwen voor de publieke dienst bestemd: schoolgebouwen te Onnen, Glimmen, Hoornschedijk, Haren, Noordlaren en Helpman. Onderwijzerswoning te Helpman met tuin. Woonhuis voor de brugwachter en opzichter van de haven te Haren.
	1863	De school aan de Hoornschedijk is openbaar verkocht
	1872	Nieuw schoolgebouw te Onnen Ziekenzaal te Haren Eener woning van de oude verlaten school te Onnen Aankopen van een woning voor de veldwachter te Haren
	1873	Aankoop ener behuizing en erf van de erven E. Leenders aan de Straat te Haren sectie K nr 512 en van kamers en grond te Helpman sectie A nrs 95 en 96 (woningen voor de veldwachter te Haren en de rijksveldwachter te Helpman) Nieuw schoolgebouw te Helpman Vernieuwing van het torenuurwerk te Haren
	1876	Aankoop van grond sectie K nr 210 van Mr. C.C. Geertsema voor het bouwen van een tolgaarderswoning aan de Onnerweg
	1877	Vertimmering der tolgaarderswoning aan den Onnerweg door A. Benning

		bewoond
1887		Gemeentehuis toegevoegd aan lijst van eigendommen
1889		Opsomming van de volgende eigendommen, waarvan de onderhoudstoestand voldoende wordt genoemd: <ul style="list-style-type: none"> - Schoolgebouw Onnen - Schoolgebouw Glimmen - Schoolgebouw Haren - Speelplaats en tuin te Haren - Schoolgebouw te Noordlaren - Schoolgebouw te Helpman - Onderwijzerswoning en tuin te Helpman - Vaart te Haren - Woonhuis voor de havenmeester aan de vaart te Haren - Gedeelte tuingrond en perceel weiland langs de vaart - Ziekenzaal - Rijksveldwachterswoning - Gemeenteveldwachterswoning - Tolgaarderswoning - Onderwijzerswoning te Onnen met tuin
1921		Onderhoud aan de volgende gebouwen: <ul style="list-style-type: none"> - niet voor de openbare dienst bestemd: <ul style="list-style-type: none"> o wegwerkerswoning o brandspuithuizen o lijkenhuis o veldwachterswoningen o pachtershuis o gebouw voor lijders besmettelijke ziekten o woning begraafplaats - openbare gebouwen <ul style="list-style-type: none"> o gemeentehuis o torens
1922		Nu worden ook genoemd: woning burgemeester en middenstandswoningen

Gemeente gronden, straten en pleinen

	Beschrijving onderhoud van de gemeentelijke gronden, straten en pleinen	
	Opsomming	
1851		De gemeente bezit geen gronden, straten of pleinen. Wel zorgt de gemeente reeds jaren voor het onderhoud van de Kerkstraat.
1860		De gemeente heeft in 1860 de speelplaats en tuin bij de school te Haren gekocht.
1862		De gemeente heeft percelen grond gekocht en daardoor een vaart laten graven naar het Noord-Willemskanaal. Over de vaart is in het jaagpad langs het kanaal een draaibrug gelegd.

Gemeente polder- of buurtwegen en voetpaden

	Beschrijving onderhoud van de polder- of buurtwegen en voetpaden in de gemeente	
1854		In overleg met de zogenaamde 24 boeren van Haren is voor rekening van de gemeente de Kerkstraat verlengd in de Witte Steeg
1858		De daarstelling van een kunstweg vanaf Paterswolde tot de Rijksstraatweg is geheel verijdeld geworden. Het voornemen van een begrinding van de weg van Noordlaren, door Onnen naar Haren is ten opzichte van het dorp Noordlaren bewerkstelligd op kosten van den heer O.Q.J.J. van Swinderen en de ingezetenen van Noordlaren

Verbetering van de openbare rijwegen en voetpaden

Opsomming	
1862	Door R en J. Nijdam is op hun kosten de loop- en draaibrug in het voetpad van Haren naar Paterswolde vernieuwd. Vanaf de brug bij de zogenaamde Overvaart is ten gerieve van de bewoners van de Hoornschedijk een nieuwe weg over het jaagpad langs het kanaal en over de noordelijk kadijk van de zijtak van dat kanaal aangelegd naar de kom van het dorp Haren.
1863	De gemeente heeft de Koffiediksteeg begrind om een betere verbinding te realiseren tussen de Rijksstraatweg en de nieuw aangelegde haven.
1921	Verharding van de Vogelzangsteeg te Noordlaren en de verbindingsweg Onnen-Harenermolen. Vogelzangsteeg gratis van de Markegenoten van Noordlaren in eigendom en onderhoud overgenomen. Overname wegen in Tuindorp en weg met riolering en molgoten op Spijkerboor. Overname riolering met molgoot op de Middelhorst.

Kanalen en vaarten

Beschrijving van de vaarten en kanalen in de gemeente	
Opsomming	
1851	Vaartje van Noordlaren via Zuidlaardermeer naar de Hunze, vaart van de heer Jorissen van Haren naar het Hoornschediep, vaart van de Middelhorst naar het Winschoterdiep

Hoofdstuk VI... Medische politie

Na 1865 ook gemeentepolitie en brandweer

Gezondheidstoestand van mensen

Beschrijving buitengewone ziekten die zich hebben voorgedaan	
Opsomming	
1855	Slechts één persoon bezweek aan de in andere plaatsen zo verschrikkelijk heersende cholera
1859	Bijna ieder huisgezin leed aan koortsen, die – hoewel niet gevaarlijk – de krachten der ingezetenen ondermijnde en velen op grote kosten joeg.
1866	Diarree is ontaard tot cholera. Hieraan zijn 14 personen overleden.
1867	Zenuwziekte (typhus). Hieraan zijn 3 tot 4 personen overleden
1868	Zenuwziekte (typhus). Hieraan zijn 3 tot 4 personen overleden
1869	Zenuwziekte (typhus). Hieraan zijn enige personen overleden
1871	Er zijn enkele gevallen van typhus en pokken voorgekomen. Afzondering en desinfectie hebben waar dat nodig en mogelijk was plaats gevonden. Voorwerpen gebruikt door pokkenlijders zijn onteigend en verbrand.
1872	Enkele gevallen van typhus en koorts
1876	Enkele gevallen van typhus en tusschenpozende koorts zijn voorgekomen. Ook de mazelen hebben zich hier en daar vertoond
1918	Wegens het heerschen van de Spaansche griep werden de scholen gedurende eenige tijd gesloten.
Beschrijving van de activiteiten van de heel-en vroedmeester P. Oostingh en opvolgers, waaronder vaccinatie en gewetensbezwaarden daartegen.	
Beschrijving activiteiten vroedvrouw	
Heelmeester en vroedvrouw	
1851	Heelmeester P. Oostingh Vroedvrouw weduwe M. van Oosten is eind 1850 overleden. Er is nog geen nieuwe vroedvrouw gevonden, die kan voldoen aan de eis in de kom van het dorp Haren te wonen.

1875	Heelmeester is W.H. Vaster. Verloskundige mevr. Gepke Mejeur-Leeuwerke.
1877	Heelmeester is C.W. Hubenet.
Geneeskundige dienst voor armen	
De geneeskundige behandeling van de zieken der armen geschiedt door de heel- en vroedmeester. De kosten worden bij de gemeente gedeclareerd. Hetzelfde geldt voor de hulp aan arme kraamvrouwen.	
1871	Vergoeding aan de geneesheer P. Oostingh, alhier, wegens geneeskundige behandeling met bijlevering van medicamenten van de armen ten laste der burgerlijke gemeente. Dus geen vergoeding op declaratiebasis meer.

Gezondheidstoestand van het vee (na 1865 onderdeel hoofdstuk XI Landbouw; zie voor vervolg dat hoofdstuk)

	Beschrijving buitengewone ziekten die zich hebben voorgedaan. Controle op de verboden invoer van vee uit Drenthe. In 1851 (en de jaren daarop volgend) is H.W. Hoving te Noordlaren aangesteld als buitengewoon politiebiedende.
1855	In het voorjaar van 1855 brak in de stal van H.W. Hemmes te Essen de gevaarlijke longziekte uit. Er zijn acht runderen afgemaakt, één stierf aan de gevolgen. Geen andere stallen raakten besmet.

Drinkwater

	Beschrijving van de kwaliteit van het drinkwater
1898	Hoofdzakelijk wordt hier putwater gebruikt, dat zich over het algemeen onderscheidt door helderheid en goede smaak. Het aantal aansluitingen aan de Groninger Waterleiding vermeerderd langzamerhand. Ten gemeentehuize bestaat gelegenheid tot verkrijging van drinkwater uit de Groninger Waterleiding, waarvan echter geen veelvuldig gebruik wordt gemaakt, zolang zich de behoefte daaraan niet doet gevoelen ten gevolge van aanhoudende droogte.

Gemeentepolitie (na 1865)

	Beschrijving bezetting gemeentepolitie en opmerkingen over de dienst
1866	Veldwachter: Harmannus de Groot
1875	Veldwachter Uge Bos
1893	Veldwachters Uge Bos en J. de Lange. De Lange gestationeerd in Noordlaren
1897	Op 1 april 1897 werd aan Uge Bos eervol ontslag verleend. Johannes de Lange werd overgeplaatst naar Haren en voor Noordlaren werd als veldwachter benoemd J. Japenga.
1899	J. Japenga is benoemd in Usquert. In zijn plaats wordt veldwachter te Noordlaren G. Prijt.
1901	Veldwachters J. de Lange en G. Prijt. Politiebiedenden: L. Sweers (jaarwedde f. 25,-), R. Hotzes (jaarwedde f. 22,50), U. Bos en K. Didel. K. Didel is in 1901 aangesteld.
1902	G. Prijt is op zijn verzoek ontslag verleend als veldwachter. In zijn plaats als veldwachter te Noordlaren is benoemd J. Staal
1906	Veldwachters J. de Lange en J. Staal. Politiebiedenden: L. Sweers (jaarwedde f. 25,-), R. Hotzes (jaarwedde f. 22,50) en U. Bos. K. Didel is in 1906 vertrokken.
1911	Veldwachters: J. de Lange (jaarwedde f.550,-), J. Staal (jaarwedde f.525,-) en F. Welbergen (jaarwedde f.450,-). Politiebiedende: P. van der Heide (jaarwedde f. 25,-)
	De diensten der politie bepalen zich tot velddiensten, het houden van toezicht bij de straten en gedurende het winterseizoen driemaal per week het houden

		van nachtrondes. Overigens valt geen bijzonders te melden.
1916		Veldwachters: J. de Lange (jaarwedde f.900,-), J. Staal (jaarwedde f.750,-) en W. Rutgers (jaarwedde f.650,-) en H. van Dam (jaarwedde f. 675,-). Politiebedienden: P. van der Heide (jaarwedde f. 24,-) en C. Maats (jaarwedde f.26,50)
1918		In verband met eventuele onlusten werden de veldwachters die vroeger bij de bereden wapens hadden gediend ten getale van drie opnieuw geoefend in het paardrijden en voor dit doel van uitrusting en bewapening voorzien.
1919		Eervol ontslag T. van Eldik. In zijn plaats benoemd B. van Popta.
1920		Benoeming P. Bos als uitbreiding. Als politiebediende genoemd: H. Buist
1921		Gemeenteveldwachters: J. de Lange, H. van am, B. van Pota, J. Staal en P. Bos; politiebedienden onbezoldigd: C. Maats en H. van Loenen; poltiebedienden mert vergoeding f. 3,50 per nacht: G. Pieters, J.S. Pieters, J. Nijdam, E. Poelstra en C. de Vries

Brandweer (na 1865)

	Beschrijving van het brandweerpersoneel en de aanwezige blusmiddelen.	
1866		Getal personen bij de brandweer wordt als volgt omschreven: Alle mannelijke ingezetenen vanaf den ouderdom van 18 tot 65 jaren voor zoveel de burgemeester daartoe noodig acht. Een opperbrandmeester voor de geheele gemeente en brandmeesters in den wijk staan de burgemeester ter zijde. Getal blusmiddelen: 3 brandspuiten, brandemmers en ladders worden door de inwoners naar behoefte verstrekt en 16 brandhaken.
1911		Bij de brandweer zijn 149 personen. Brandblusmiddelen: 4 brandspuiten, 3 kleine brandspuitjes, 6 brandemmers, 1 brandladder en 8 brandhaken.
	Opgave branden en rampen	
	Opsomming	
1866		In februari is een boerderij totaal afgebrand
1867		In de maand juli is een behuizing en schuur staande in de kom van het dorp Haren in brand geraakt. De schuur ging verloren, het huis is behouden gebleven.
1868		In het laatst van december is een bakkerij staande in de kom van Noordlaren in brand geraakt en totaal afgebrand
1869		Te Onnen is een arbeiderswoning afgebrand Te Noordlaren is een kasteleinswoning afgebrand Te Helpman is de behuizing en schuur van een cichoreifabrikant afgebrand
1870		Een brand in een boerderij te Onnen is in zijne ontwikkeling gestuit
1871		Een korenmolen is afgebrand zonder dat de oorzaak is ontdekt geworden
1876		Een cichoreifabriek is afgebrand
1878		Een boerderij en twee arbeiderswoningen zijn afgebrand
1879		Eén arbeiderswoning afgebrand
1884		Een boerenplaats te Haren werd door hemelvuur verbrand, een schuur te Hemmen door het branden van hooi, terwijl een sloopshelling door onbekende oorzaak is afgebrand
1885		Twee woningen te Noordlaren werden door het hemelvuur ontstoken en zijn afgebrand.
1891		Verbranden kleine arbeiderswoning
1896		Op 17 juni 1896 brandde in Helpman den door de wind gedreven wordende koren- en pelmolen, toebehoorende aan K. Geertsema, molenaar aldaar. Hoewel de brand zich zeer ernstig liet aanzien, werd hij, behalve dat eenige schade werd toegebracht aan naastgelegen panden, tot boven beschreven molen beperkt.

Hoofdstuk VII Nationale militie en schutterij

Nationale militie

	Beschrijving verloop loting voor de nationale militie.
--	--

Schutterij

	Omschrijving van de sterkte van de schutterij.
	Schutterij in 1907 afgeschaft

Hoofdstuk VIII Kerkelijke zaken

Kerkelijke gemeenten en dienstdoende leraren

	Beschrijving kerkelijke gemeenten en aantal predikanten. Helpman behoort kerkelijk bij Groningen.
--	---

Giften en legaten

	Vermelding van giften en legaten die aan de kerkelijke gemeenten verstrekt zijn
--	---

Hoofdstuk IX Onderwijs, kunsten en wetenschappen

Scholen voor lager onderwijs en onderwijzers

	Opsomming van de scholen voor lager onderwijs met vermelding van de daaraan verbonden onderwijzers. Opgave aantal leerlingen per school (incl. aparte vermeldingen leerlingen van buiten de gemeente). Voor de leerlingen wordt schoolgeld betaald, maar de gemeente doet dat voor de onvermogende ouders. Onderhoud, uitbreiding, etc. van de schoolgebouwen en de onderwijzerswoningen (te Haren, Helpman en Noordlaren). Beoordeling kwaliteit van het onderwijs en de leerkrachten.
	Scholen, leerlingen (teldatum 15/1) en onderwijzers
1851	<u>Haren (97 jongens en 90 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Lubertus van Oosten, 2 ^e rang; Ondermeester: Hendrik Timmer, 3 ^e rang; Kwekeling Frederik van Oosten (oud 14 jaar) <u>Noordlaren (32 jongens en 40 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Evert Kors, 2 ^e rang Kwekeling: Jan Kors <u>Helpman (77 jongens, waarvan 47 van buiten de gemeente, en 33 meisjes, waarvan 20 van buiten de gemeente)</u> Hoofdonderwijzer: Gerhard Regnier Huisman, 2 ^e rang; Ondermeester: Gerhard Regnier Huisman de Vries, 3 ^e rang <u>Hoornschedijk (12 jongens en 10 meisjes)</u> Onderwijzer: Hindrik Jan Roelfs Kampinga, 2 ^e rang <u>Onnen (30 jongens en 26 meisjes)</u> Onderwijzer: Roelf Kuipers: 3 ^e rang <u>Glimmen (29 jongens en 13 meisjes)</u> Onderwijzer: Wiert Poutsma, 3 ^e rang
1856	<u>Haren (98 jongens en 76 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Lubertus van Oosten, 2 ^e rang; Ondermeester: A. Wolf, 3 ^e rang; Kwekeling Frederik van Oosten, 3 ^e rang <u>Noordlaren (27 jongens en 38 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Evert Kors, 2 ^e rang Kwekeling: Jan Kors, 3 ^e rang <u>Helpman (35 jongens en 24 meisjes)</u>

		<p>Hoofdonderwijzer: Gerhard Regnier Huisman, 2^e rang; Ondermeester: Gerhard Regnier Huisman de Vries, 3^e rang <u>Hoornschedijk (17 jongens en 13 meisjes)</u> Onderwijzer: Hindrik Jan Roelfs Kampinga, 2^e rang <u>Onnen (27 jongens en 25 meisjes)</u> Onderwijzer: Roelf Kuipers: 3^e rang <u>Glimmen (19 jongens en 15 meisjes)</u> Onderwijzer: Wiert Poutsma, 3^e rang</p>
1857		<p><u>Haren</u> Ondermeester: Jan Hendrik Frank</p>
1858		<p><u>Haren</u> Ondermeester: R. Blomsma, 3^e rang</p>
1861		<p>De school aan de Hoornschedijk is per 1 januari 1861 opgeheven. Onderwijzer Hindrik Jan Roelfs Kampinga is geplaatst op de school in Haren. De wet op het Lager Onderwijs is per 1 januari 1861 in werking getreden.</p> <p><u>Haren (112 jongens en 97 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Lubertus van Oosten, 2^e rang; Hulponderwijzer: H.J.R. Kampinga, 2^e rang; Hulponderwijzer R. Blomsma, 3^e rang <u>Noordlaren (40 jongens en 36 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Evert Kors, 2^e rang Kwekeling: Jan Kors, 3^e rang <u>Helpman (20 jongens en 12 meisjes)</u> Hoofdonderwijzer: Gerhard Regnier Huisman, 2^e rang; Ondermeester: Gerhard Regnier Huisman de Vries, 3^e rang <u>Onnen (38 jongens en 28 meisjes)</u> Onderwijzer: Roelf Kuipers: 3^e rang <u>Glimmen (28 jongens en 21 meisjes)</u> Onderwijzer: Wiert Poutsma, 3^e rang</p>
1862		<p><u>Haren</u> Hoofdonderwijzer: Lubertus van Oosten, 2^e rang; Hulponderwijzer: H.J.R. Kampinga, 2^e rang; <u>Noordlaren</u> Hoofdonderwijzer: Evert Kors, 2^e rang <u>Helpman</u> Hoofdonderwijzer: Gerhard Regnier Huisman, 2^e rang; <u>Onnen</u> Onderwijzer: Roelf Kuipers: 3^e rang <u>Glimmen</u> Onderwijzer: Wiert Poutsma, 3^e rang</p>
1864		<p><u>Haren</u> Kwekeling: H. Koops</p>
1868		<p><u>Noordlaren</u> Benoeming van Johannes van Belkum tot hoofdonderwijzer aan de school te Noordlaren</p>
1869		<p><u>Helpman</u> Eervol ontslag van G.R. Huisman als hoofdonderwijzer te Helpman en benoeming van Johannes Berghuis tot zijn opvolger.</p>
1921		<p>Er is een aanvang gemaakt met de bouw van een nieuwe openbare lagere school met onderwijzerswoning bij het Tuindorp te Onnen</p>
1922		<p>De nieuwe openbare lagere school met onderwijzerswoning in het Tuindorp is voltooid in mei 1922 en op 16 juni 1922 in gebruik genomen. De buiten</p>

	gebruik gestelde openbare lagere school te Onnen is verbouwd en daarna aan de Vereeniging voor Gereformeerd Lager Onderwijs te Onnen verruild tegen de bestaande bijzondere school aldaar.
--	--

Scholen van bijzondere aard en strekking

	Vermelding zangscholen te Haren, Helpman en (in 1851 opgericht) Glimmen. In 1865 is sprake van brei- en naaischolen te Haren en te Noorderlaren opgericht door de vereniging tot Nut en Genoegen.
--	---

Schoolonderwijzersgezelschap

	Alle onderwijzers zijn lid van het schoolonderwijzersgezelschap Westgooregt.
--	--

Plaatselijk toezicht op het onderwijs

	Er is een commissie van toezicht op het onderwijs
	Samenstelling commissie toezicht op het onderwijs
1851	W. de Sitter, president L.T. Jorissen H.K. Roessingh B.E. Boelman A.W. Hoeksema W. Homan J. Bos B. Bakker
1856	W. de Sitter, president L.T. Jorissen H.K. Roessingh B.E. Boelman A.W. Hoeksema J. Bos B. Bakker
1861	De commissie van toezicht bestaat uit het college van burgemeester en wethouders

Bijzondere scholen

1901	Te Haren werd vanwege de Vereeniging tot Christelijk Nationaal onderwijs eene bijzondere school voor l.o. opgericht, die op 1 augustus 1901 werd geopend
1913	Bouw bijzondere lagere school te Onnen

Hoofdstuk X Armwezen

Toestand van het armenwezen

	Beschrijving hoe om wordt gegaan met de behoeftigen en de rol van het armenbestuur.
1876	In den toestand van de behoeftige klasse is het laatste afgelopen jaar geen merkbare verandering gekomen. Vergeleken met het vorige jaar is de toestand ongunstig geweest. Zonder daarvoor klaarblijkelijke redenen zijn op te geven. Geene bijzonderheden hebben zich voorgedaan. De wetenschap dat onderstand moet verleend worden, wanneer die nodig is – en het nodig zijn alligt -, tenminste schijnbaar plaats heeft wanneer min of meer ziekte kan worden voorgewend, terwijl de eenmaal in onderstand opgenomen zijnde persoon niet gemakkelijk kan worden afgewezen en bij voortdoring onderstand blijft genieten, maakt dat meerdere personen in onderstand

		worden opgenomen dan wenschelijk is.
1892		<p>De toestand der behoeftige klasse was in onze gemeente met vorige jaren vergeleken niet ongunstig. Het getal der behoeftige personen, die zich om onderhoud aanmelden, neemt eer toe dan af. In het voorjaar toen bij velen alle voorraad ten einde was, moest er door collecten in de behoefte van velen worden voorzien. Toen de tijd daar was, dat de eerste vruchten (vooral aardappelen) moesten worden in de grond gezet, bleek dat er groote behoefte bestond, niet alleen aan poot-, maar ook aan eetaardappelen. Er werd een inzameling van gelden gedaan en in korten tijd was in den nood voorzien. Het gunstige weder dat nu volgde gaf handen vol werk en de nood van velen was spoedig geweken. Door de kerkbesturen worden dikwijls behoeftigen die om onderstand vragen, afgewezen gegrond, dat zij niet tot hun kerkgenootschap behooren of niet als lidmaat bekend staan. Ook deze komen ten laste van de burgerlijke gemeente. In den zoomer geeft de landbouw overvloedig werk en verdiensten. In den winter wordt door het delven en kloppen van keien, het verbeteren van weideland en het ophogen en droogleggen van wegen aan vele behoeftigen werk verschaft. De zorg voor de verpleging der armen voor rekening van de gemeente is aan het Dagelijks Bestuur overgelaten. Een Burgerlijk Armenbestuur bestaat hier niet. Instellingen door of vanwege de gemeente beheerd of gesubsidieerd zijn hier niet.</p> <p>Het gehele jaar onafgebroken zijn 12 armen ondersteund. Alleen gedurende de winter zijn 28 armen ondersteund. De uitgaven bedroegen f.1.138,48.</p>
1897		<p>De toestand van de behoeftige klasse was vrijwel gelijk aan dien van vorige jaren. Des winters wordt door het delven en kloppen van keien, alsmede door het verbeteren van wegen en daarvoor geschikte gronden aan de behoeftigen werk verschaft door verschillende particulieren, corporaties en somtijds bij gebleken noodzakelijkheid van gemeentewege. Aan instellingen voor weldadigheid werd door de gemeente geen subsidie verleend. De zorg voor de verpleging en het verlenen van onderstand aan armen, die niet van de kerkelijke besturen of van de stichting 'Weltevreden' te Glimmen onderstand genieten, is aan het Dagelijks Bestuur opgedragen. Ten gevolge van de uitbreiding van het zielental der gemeente zijn de kosten voor armwezen stijgende. Het schoolverzuim is gedurende den zomer nog steeds te groot.</p>
1912		<p>Wegens de aanleg van dubbel spoor van Haren naar Groningen, van Groningen naar Zuidbroek, alsmede van den tramweg Groningen-Drachten, waaraan vele arbeiders uit deze gemeente zijn werkzaam geweest, bleek de noodzakelijkheid tot werkverschaffing niet nodig</p>
1921		<p>De burgerlijke armenzorg bepaalt zich in hoofdzaak tot oude lieden, gebrekkigen en weezen. Behalve in bijzondere omstandigheden wordt aan arbeiders geen ondersteuning verleend. De Algemeene toestand was vrij gunstig.</p> <p>De arbeiders in deze gemeente zijn meest allen georganiseerd en ontvangen bij werkloosheid uitkeering uit de bondskassen. Dor de verharding van den weg Onnen-Harenermolen is door de gemeente een tijdlang voor werk gezorgd, waaraan 36 werkloozen gemiddeld gedurende +/- zes weken hun brood verdienden.</p> <p>Het Godshuis van de Ned. Hervormde Gemeente te Noordlaren is van de lijst van Instellingen van Weldadigheid afgevoerd.</p>

Getal armenbesturen in instellingen

Er zijn diakonie armenbesturen in Haren en Noorderlaren. De ontvangsten en uitgaven van de armenbesturen en het aantal personen in de bedeling worden vermeld. De gemeente draagt hier niet aan bij. In 1881 ook vermelding armenbestuur der Gereformeerde gemeente.
--

Hoofdstuk XI Gemeentepolitie

Na 1865 onderdeel b. van hoofdstuk VI (zie daar voor vervolg)

Openbare veiligheid

Beschrijving inzet politie, nachtwachten en marechaussee	
Opsomming	
1851	Twee kleine diefstallen – de ene door uitwendige braak – zijn door doortrekkende personen gepleegd, van welke de daders aan justitie zijn overgeleverd
1852	Een paar kleine diefstallen. Eén dader overgedragen aan justitie
1853	Een paar kleine diefstallen door onbekende personen. Meer te wijten aan achteloosheid van de bestolenen dan aan te weinig toezicht van de politie
1854	De veldwachter der gemeente heeft zich met loffelijke ijver van zijn pligt gekweten
1855	Zware misdrijven zijn in de gemeente niet gepleegd. Enkele overtredingen tegen plaatselijke verordeningen en wettelijke bepalingen, de meeste uit onkunde, werden door de ijverige zorg der politie aan den dag gebracht. De veldwachter der gemeente heeft zich met loffelijke ijver van zijn pligt gekweten

Hoofdstuk XII Landbouw

Na 1865 hoofdstuk XI

(de jaarlijkse cijfers over aantalen, gewichten, prijzen, etc. zijn niet opgenomen)

Toestand van de landbouw

Algemene beschrijving toestand landbouw	
1878	De toestand in het algemeen van den landbouw in deze gemeente was over 1878 in vele opzichten niet voordeelig te noemen. Rogge leverde veel stroo, maar de korrel was door de hitte bevangen, waardoor dit gewas geen groot beschoot opleverde. Gerst bragt een ruim beschoot op. Haver, voorzooveel droog gewonnen, bragt genoeg op, maar was ligt. Aardappelen gaven eerst een voordeelig aanzien, en de vroeg gepoote beantwoorden wat kwaliteit en kwantiteit betreft in ruime mate aan de verwachting. De latere of winteraardappelen leverden zeer weinig op, tengevolge de ziekte, die dit jaar nogal vroeg inviel. Cichorei was minder uitgezaaid dan vorige jaren; de opbrengst was echter zeer goed en de prijs hoog. De knollen, als tweede gewas, leverden een ruim beschoot. De weilanden gaven, door gedurige afwisseling van regen en warmte veel gras. Hooi werd overvloedig gewonnen. Misgewas heeft alhier niet plaats gehad.
1892	De Algemeene toestand van den landbouw was in het afgelopen jaar zeer naar wensch. De gunstige weersgesteldheid droeg er veel toe bij, dat het graan en de veldvruchten in gezonde en vruchtbare bodem kwam en spoedig en welig ontkiemde. De opbrengst van het graan voldeed echter niet in alle opzichten. De aardappelen ontkiemden spoedig en kwamen welig voor den dag en brachten een ruime voorraad op. Voor ziekte bleef dit vrucht verschoond en de kwaliteit was in jaren niet zo heerlijk. Door den grooten voorraad was de prijs, bij vorige jaren vergeleken, niet zo hoog. Ook de

	cichorei groeide welig en bracht zeer veel op. De toestand van den veestapel was bevredigend. Ziekten onder paarden, runderen en schapen kwam niet voor. Ook de vlekziekte onder de varkens eischte slechts enkele slachtoffers.
--	--

Landhuishoudkundige school

	Beschrijving van de werkwijze van de in de gemeente gevestigde landhuishoudkundige school. De school heeft ook veel landerijen in de gemeente in exploitatie en experimenteert met nieuwe methoden en rassen
	De gemeente koopt het gebouw in 1923 ten behoeve van een verenigingsgebouw

Misgewas of verlies van de oogst

	Vermelding of er verlies van de oogst heeft plaatsgevonden.
--	---

Bezaaide landen en opbrengsten van de oogst

	Opsomming van de hoeveelheid land per hoofdgewas (tarwe, rogge, gerst, haver, boekweit, grauwe erwten, groene erwten, paardenbonen, aardappelen, koolzaad, cichorei en knollen). Vermelding van de opbrengsten per bunder.
--	--

Tuinbouw

	Korte beschrijving tuinbouw. Gering in omvang.
--	--

Houtteelt

	Korte beschrijving houtteelt. Zeer gering in omvang.
--	--

Markte gronden

	Beschrijving verdeling mark(t)e gronden.
--	--

Ontginning

	Beschrijving ontginning bossen en heidegronden.
--	---

Toestand van de veestapel

	Beschrijving voorkomende ziekten en vermelding aantallen hengsten, ruinen, merries, veulens, stieren, koeien, kalveren, trekossen, schapen, geiten en varkens.
1884	De toestand van den veestapel in deze gemeente was in het afgelopen jaar gunstig. Meer en meer leert men het belang in te zien om den veestapel te veredelen. Veeziekten hebben niet plaats gehad.
1897	Onder het vee heerschte de besmettelijke veeziekte mond- en klauwzeer in erge mate, waardoor zowel het rundvee als varkens en schapen werden aangetast. De nadelige invloed dezer ziekte deed zich vooral gevoelen door mindere melkopbrengst gepaard met eene mindere verkoopwaarde der herstelde dieren alsmede door het sterven van enkele beesten, vooral kalveren.
1921	Onder het vee van drie veehouders is in het afgelopen jaar mond- en klauwzeer geconstateerd, terwijl één geval van schapenschurft is voorgekomen.
1922	Een geval van schurft is voorgekomen bij een paard van H. Vrieling te Glimmen
1924	313 gevallen van mond- en klauwzeer geconstateerd

Bijenteelt (pluimvee)

	Bijenteelt komt weinig voor. In verslagen na 1856 wordt ook het pluimvee besproken.
--	---

Prijs van het koren en de veldvruchten

	Overzicht van de prijzen per mud voor tarwe, rogge, gerst, haver, boekweit, grauwe erwten, groene erwten, paardenbonen, aardappelen, koolzaad, cichorei en knollen
--	--

Hoeveelheid ter markt gebrachte koren en veldvruchten

	Overzicht per mud van de ter markt gebrachte hoeveelheden tarwe, rogge, gerst, haver, boekweit, grauwe erwten, groene erwten, paardenbonen, aardappelen, koolzaad, cichorei en knollen. Ook vermelding hoeveelheid boter.
--	---

Prijs van het vee

	Vermelding middenprijzen van het ter markt gebrachte vee.
1895	Op de twee alhier gehouden veemarkten werden aangevoerd: 350 koeien van f. 80, tot f. 185,- 50 guste van f. 70,- tot f. 120, 60 hokkelingen van f. 30,- tot f. 60,- 40 schapen van f. 12,- tot f. 22,-

Hoofdstuk XIII Verveening, Jagt en Visscherij

Na 1865 onderdeel van hoofdstuk XII 'Nijverheid, handel en scheepvaart'

Verveening

	Beschrijving van de verveening in de gemeente en het aantal mannen en vrouwen dat daarin (met name aan de Hoornschedijk) werk vindt.
--	--

Jagt

	Beschrijving van de jacht op hazen, patrijzen en waterwild. Jacht in het vrije veld en in de eendenkooi. Aparte jachten op de schadelijke vos.
1908	In de eendenkooi te Middelhorst werden gevangen: 400 eenden, 300 talingen, 5 smienten en 50 pijlstaarten. Met slagnetten ving men: 170 ganzen, 60 eenden en 250 goudpluvieren.

Visscherij in de binnenwateren

	Beschrijving van de visserij uit liefhebberij en – beperkt – als middel van bestaan.
--	--

Hoofdstuk XIV Ambachts- en fabrieksnijverheid

Na 1865 hoofdstuk XII Nijverheid, handel en scheepvaart

	Vermelding van het aantal en de soort van de in de gemeente aanwezige fabrieken en molens
--	---

Vermelding fabrieken met naam (na 1865; daarvoor alleen aantallen; eens per vijf jaar)

1866	Cichoreibranderijen en drogerijen - P. Ellens - A. Pieters - A. Smith - H. Seubring Orgel en pianofabriek - P. van Oeckelen Oliemolens - A.H. Bakker - A. Pieters Houtzaagmolens - wed. B.P. Mulder
------	--

		<ul style="list-style-type: none"> - H. van Bruggen - W. Mulder <p>Koren en pelmolens</p> <ul style="list-style-type: none"> - H. Mulder - A. Pieters - R. Klinkhamer <p>Leerlooierijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Kijl - Wed. A. Oosterveld - W.D. Meinsma <p>Grutterijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - wed. J. Meinders <p>Blauwververijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebroeders R. en L. Takens <p>Grofsmederijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - F. Smit - J. Kloek - Wed. W.A. Smit - G. Zweers - E. Veening - R. Kroeze - S. Schut
1870		<p>Cichoreibranderijen en drogerijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - P. Ellens - A. Pieters - A. Smith - H. Seubring <p>Orgel en pianofabriek</p> <ul style="list-style-type: none"> - P. van Oeckelen <p>Oliemolens</p> <ul style="list-style-type: none"> - A.H. Bakker - A. Pieters <p>Houtzaagmolens</p> <ul style="list-style-type: none"> - wed. B.P. Mulder - H. van Bruggen - J. Bierling <p>Koren en pelmolens</p> <ul style="list-style-type: none"> - H. Mulder - A. Pieters - R. Klinkhamer - P. Bronkema <p>Leerlooierijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Kijl - Wed. A. Oosterveld - W.D. Meinsma <p>Grutterijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - wed. J. Meinders <p>Blauwververijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebroeders R. en L. Takens <p>Grofsmederijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - E. Koopman - J. Kloek - Wed. W.A. Smit

		<ul style="list-style-type: none"> - G. Zweers - E. Veening - R. Kroeze - J.J. Driesens - S. Schut
1886	Fabrieken:	<ul style="list-style-type: none"> • Cichoreimolen: Harm Seubring • Houtzaagmolen: wed. B.P. Mulder • Oliemolen: Arend Pieters
1891	Fabrieken:	<ul style="list-style-type: none"> • Houtzaagmolen: J.B. van Bruggen • Oliemolen: Arend Pieters • Cichoreifabriek: Arend Pieters • Cichoreifabriek: E. Wind • Wachinrincting: Gebroeders Engelkens • Waterleiding: Groningen waterleiding
1896	Fabrieken	<ul style="list-style-type: none"> • Bierbrouwerij: G.K. Joch • Boterfabriek: NV de Stoomzuivelfabriek te Noordlaren • Boterfabriek en meelmaalterij: NV de Stoomzuivelfabriek en meelmaalterij te Glimmen • Houtzagerij: J.B. van Bruggen • Mosterdfabriek: P.P. van der Kooij • Oliemolen: A. Pieters • Wasinrichting: L.H. Engelkens • Waterleiding: NV De Groninger Waterleiding
1901	Fabrieken	<ul style="list-style-type: none"> • Bierbrouwerij: K. Joch • Boterfabriek: Coöperatieve Zuivelfabriek 'De Volharding' • Boterfabriek: NV de Stoomzuivelfabriek te Glimmen • Houtzagerij: J.B. van Bruggen • Houtzagerij J. Timmer • Korenmolen: J. Dooijes • Mosterdfabriek: P.P. van der Kooij • Vleeswarenfabriek: E. Noack • Wasinrichting: L.H. Engelkens • IJzersmederij: H. van der Woude • Waterleiding: NV De Groninger Waterleiding
1916	Fabrieken	<ul style="list-style-type: none"> • Boterfabriek: J. van Aarmels • Boterfabriek: K. Vijfschaft • Boterfabriek: Stoomzuivelfabriek Glimmen • Boterfabriek: NV Noordlaren • Olieslagerij: P. de Lange • Watergemaal: Oosterpolder, Onnerpolder en Oeverpolder • Waterleiding: Waterleiding mij gemeente Groningen • Scheepswerf: gebr. Van Diepen • Vruchtensapfabriek: W.G. Reddingius
1921	Fabrieken	<ul style="list-style-type: none"> • Boterfabriek: HY. Harsema • Boterfabriek: Stoomzuivelfabriek Glimmen • Boterfabriek: NV Noordlaren • Scheepswerf: Gebr. Van Diepen

Voornaamste ambachten in de gemeente uitgeoefend (na 1865; eens per vijf jaar)

1866	<p>Timmerlieden: 12 Stelmakers: 2 Kleermakers: 10 Kooplieden in kruidenierswaren: 8 Kooplieden in katoenen en andere stoffen: 4 Broodbakkers: 9 Kuipers: 2 Schoenmakers: 9 Ververs en glazenmakers: 4 Klok- en horlogemakers: 1 Riet- en stroodekkers: 3 Slagers: 4 Herbergiers en tappers: 15 Wevers: 4 Scheepstimmerlieden: 4 Klompenmakers: 2</p>
1876	<p>Timmerlieden: 12 (15 arbeiders) Stelmakers: 2 (2 arbeiders) Kleermakers: 9 (12 arbeiders) Kooplieden in kruidenierswaren: 8 (8 arbeiders) Kooplieden in katoenen en andere stoffen: 5 (5 arbeiders) Broodbakkers: 10 (12 arbeiders) Kuipers: 3 (3 arbeiders) Schoenmakers: 7 (12 arbeiders) Ververs en glazenmakers: 5 (5 arbeiders) Klok- en horlogemakers: 1 (1 arbeider) Slagers: 3 (3 arbeiders) Herbergiers en tappers: 16 (18 arbeiders) Wevers: 4 (4 arbeiders) Scheepstimmerlieden: 5 (8 arbeiders) Klompenmakers: 3 (3 arbeiders) Blauwververijen: 1 (3 arbeiders) Cichoreibranderjen en drogerijen: 2 (16 arbeiders) Grofsmederijen: 7 (10 arbeiders) Houtzaagmolens: 2 (9 arbeiders) Koren- en pelmolens: 4 (10 arbeiders) Leerlooijerijen: 3 (3 arbeiders) Orgel en pianofabrieken: 1 (4 arbeiders)</p>
1886	<p>Stelmakers: 3 mannen Kleermakers: 9 mannen en 1 jongen Kooplieden in kruidenierswaren: 8 mannen en 4 vrouwen Kooplieden in katoenen en andere stoffen: 6 mannen en 4 vrouwen Broodbakkers: 14 mannen Kuipers: 3 mannen Schoenmakers: 12 mannen en 2 jongens Slagers: 6 mannen Herbergiers en tappers: 18 mannen en 4 vrouwen Scheepstimmerlieden: 12 mannen Klompenmakers: 5 mannen Cichoreibranderjen en drogerijen: 16 mannen en 6 jongens</p>

		<p>Grofsmederijen: 11 mannen Houtzaagmolens: 12 mannen Koren- en pelmolens: 8 mannen Leerlooijerijen: 2 mannen Orgel en pianofabrieken: 5 mannen Koperslagers: 1 man Ververs: 6 mannen Riet- en strodekkers: 3 mannen Naaisters: 5 vrouwen Wasinrichtingen: 3 mannen en 4 vrouwen Zeepziederijen: 3 mannen</p>
1896		<p>Stelmakers: 4 mannen Kleermakers: 9 mannen en 1 jongen Broodbakkers: 18 mannen en 9 jongens Kuipers: 1 man en 1 jongen Schoenmakers: 7 mannen en 7 jongens Slagers: 4 mannen en 1 jongen Herbergiers en tappers: 35 mannen en 2 vrouwen Scheepstimmerlieden: 37 mannen en 13 jongens Klompemakers: 10 mannen Cichoreibranderjen en drogerijen: 1 man en 4 jongens Grofsmederijen: 10 mannen en 3 jongens Houtzaagmolens: 13 mannen Koren- en pelmolens: 8 mannen en 2 jongens Orgel en pianofabrieken: 5 mannen Koperslagers: 1 man en 1 jongen Ververs: 12 mannen en 1 jongen Riet- en strodekkers: 3 mannen Naaisters: 15 vrouwen Manufacturiers: 6 mannen en 3 jongens Winkeliers: 18 mannen en 4 vrouwen</p>
1901		<p>Stelmakers: 2 mannen Kleermakers: 7 mannen Broodbakkers: 25 mannen en 5 jongens Kuipers: 1 man Schoenmakers: 7 mannen en 7 jongens Slagers: 20 mannen en 2 jongens Herbergiers en tappers: 45 mannen en 7 vrouwen Scheepstimmerlieden: 56 mannen en 20 jongens Klompemakers: 10 mannen Grofsmederijen: 19 mannen en 3 jongens Houtzagers: 25 mannen Koren- en pelmolens: 9 mannen Orgel en pianofabrieken: 5 mannen Koperslagers: 3 Ververs: 12 mannen Riet- en strodekkers: 3 mannen Naaisters: 20 vrouwen Manufacturiers: 2 Winkeliers: 20 mannen en 4 vrouwen</p>
1916		<p>Stelmakers: 6 mannen Kleermakers: 10 mannen Broodbakkers: 35 mannen</p>

		<p>Kuipers: 2 man Schoenmakers: 16 mannen en 3 jongens Slagers: 8 mannen Herbergiers en tappers: 19 mannen en 9 vrouwen Scheepstimmerlieden: 55 mannen en 22 jongens Klompenmakers: 11 mannen Grofsmederijen: 15 mannen Koren- en pelmolens: 8 mannen Orgel en pianofabrieken: 2 mannen Koperslagers: 4 Ververs: 10 mannen en 2 jongens Riet- en strodekkers: 4 mannen Naaisters: 26 vrouwen Manufacturiers: 6 Winkeliers: 25 mannen en 4 vrouwen Timmerlieden: 17 mannen</p>
	1921	<p>Stelmakers en kuipers: 4 mannen Kleermakers: 6 mannen Broodbakkers: 23 mannen Schoenmakers: 6 mannen en 1 jongen Slagers: 11 mannen en 4 jongens Herbergiers en tappers: 21 mannen en 18 vrouwen Scheepstimmerlieden: 7 Klompenmakers: 11 mannen Grofsmederijen, rijwielherstellers en electriciens: 19 mannen Koren- en pelmolenaars: 7 mannen Orgel en pianofabrieken: 1 man Koperslagers: 5 Schilders: 20 mannen en 3 jongens Riet- en strodekkers: 4 mannen Naaisters: 7 vrouwen Manufacturiers: 8 Winkeliers: 14 mannen en 17 vrouwen Timmerlieden: 28 mannen Meubelmakers: 3 mannen</p>

Verleende of geweigerde vergunningen tot oprichting van inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder veroorzaken

	1893	<ul style="list-style-type: none"> • H. van der Woude, oprichting smederij te Helpman • J.J. Patje, oprichting smederij te Waterhuizen • J.W. Polman en Co, oprichting van een mosterdmolen met locomobile te Glimmen • Directeur der Groninger Waterleiding, plaatsing machine en ketelhuis te Glimmen
	1894	<ul style="list-style-type: none"> • J. Holtman, oprichting grofsmederij te Onnen
	1895	<ul style="list-style-type: none"> • Lukas Mulder, oprichten van een slachterij te Helpman • J. Timmer, oprichten van een stoomtimmerfabriek en smederij te Helpman
	1896	<ul style="list-style-type: none"> • Anthonie Bruiningmeijer te Zuidlaren, oprichting smederij te Noordlaren • Jan Timmer, oprichting slachterij te Helpman • A. en T. Bus, oprichting stoomkorenmolen te Helpman • R. Kloots, A.S. Hadding, O. Hoenderken, A. Hoenderken en A. Sikkens, oprichting stoomzuivelfabriek te Noordlaren • J.J. ten Cate Vissering en W. Hogenesch, oprichting stoomzuivelfabriek en

		meelfabriek te Glimmen <ul style="list-style-type: none"> • H. van der Woude, uitbreiding smederij te Helpman • J. Brommet, oprichting slachterij te Helpman
	1897	<ul style="list-style-type: none"> • R. Aldershoff te Groningen, olie- en lakstokerij te Haren (sectie I nr 1012)
	1898	<ul style="list-style-type: none"> • A. Bruiningmeijer, oprichten grofsmederij te Noordlaren • U. XXX, oprichting slachterij te Noordlaren • X. Barkhuis, oprichting bakkerij te Helpman
	1899	<ul style="list-style-type: none"> • J.J. Pattje, oprichting smederij te Waterhuizen • H. van der Woude, uitbreiding smederij te Helpman • L.A. van Dam, inrichting vleeswarenfabriek, stokerij en slachtplaats te Helpman • J. Wilphorst, oprichting schietinrichting te Paterswolde • J.B. van Bruggen, uitbreiding fabriek voor houtbewerking te Gideon • A.R. Bus en J.R. Bus oprichten van een wind en stoomkorenmolen te Helpman • P. Kock en X. Kock, oprichten broodbakkerij te Noordlaren • Fa. J. Drewes en Zn te Zuidbroek, oprichten scheeptimmerwerf te Gideon • Hund Gebhard en W.A. Scholten, oprichten scheepstimmerwerf te Gideon • J.B. van Bruggen, oprichten stoomhoutzagerij te Gideon • L.A. Engelkens, uitbreiden stoomwasserij te Helpman • E. Martens, oprichten van een slachterij en rokerij voor spek en vlees te Helpman.
	1900	<ul style="list-style-type: none"> • J. Timmer, uitbreiding stoomtimmerfabriek te Helpman • L.H. Engelkens, uitbreiding wasch- en strijkinrichting te Helpman • Hund Gebhard en W.A. Scholten, oprichten smederij te Gideon • Fa. J. Drewes en Co, oprichten smederij te Gideon • Weduwe Gerzon te Groningen, oprichten vleeszouterij te Glimmen • L. Mulder, oprichten slachterij te Helpman • T.W. Albronda, oprichten broodbakkerij te Blankeweer • M. Joosten te Groningen, oprichten van een lithografische metaaldrukkerij te Helpman • T. Bos te Groningen, oprichten slachterij te Groningen (hiertegen werd bij H.M. de Koningin in beroep gekomen, waarop nog geen beslissing is genomen) • N. Mees te Groningen, oprichting slachterij te Helpman (in hoger beroep werd het betreffende besluit van burgemeester en wethouders door H.M. de Koningin gehandhaafd).

Hoofdstuk XV Handel- en scheepvaart

Na 1865 onderdeel van hoofdstuk XII 'Nijverheid, handel en scheepvaart'

Binnenlandse handel

	Instelling vee- en jaarmarkten markten en beschrijving van de handel vanuit de gemeente.
--	--

Buitenlandse handel

	Melding dat geen buitenlandse handel wordt gedreven.
--	--

Binnen- en buitenlandse scheepvaart

	Van binnenlandse en buitenlandse scheepvaart is geen sprake. Vermelding van de schepen die op de scheepswerven zijn gebouwd.
	Gebouwde schepen, werf en bevaarder (zie voor informatie ook www.scheepsindex.nl)

1851	<u>Werf J.W. Pattje, Waterhuizen</u> Kofschip, genaamd Anna Maria, bevaren door J. Swiers; Schuit, genaamd Jantina Alberdina, bevaren door P. Auwerda. <u>Werf J.H. Molema, Waterhuizen</u> Schuit, genaamd De vier gebroeders, bevaren door E.H. van der Werp.
1852	<u>Werven te Waterhuizen</u> Galkschuitje, genaamd Assen Kofschip, genaamd Helena, bevaren door A. de Boer Tjalkschip, genaamd Gezina, bevaren door Bartelds
1853	<u>Werven te Waterhuizen</u> Galjootschip, genaamd Pieter Bentum Tjalkschip, genaamd Pietertje
1854	<u>Werf J.H. Moolman</u> Kofschip, genaamd De drie gebroeders, bevaren door B.J. de Vries <u>Werf wed. J. Pattje</u> Tjalkschip, genaamd Engelina Meinderdina, bevaren door Berend Wienke Galjoot, genaamd De vier gebroeders, bevaren door Berend Rozenbeek
1855	<u>Werf wed. J. Pattje</u> Galjootschip, genaamd Libra, bevaren door Simon G. Oostra Tjalk, nog niet gedoopt, bevaren door Berend Groenwold <u>Werf J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd Trijntje, bevaren door Harmannus de Jager
1856	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Galjootschip, genaamd Lucia Henderika, bevaren door K. Dekker Tjalkschip, nog niet gedoopt, bevaren door B. Wienke (een tjalkschip bevaren door B. Wienke ging verloren) <u>Werf J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd De jonge Samuel, bevaren door Pieter Hendrik de Wit
1857	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Tjalkschip, genaamd Van Dijken, bevaren door B. Wienke Schooner galjoot, genaamd Jan Zijker, bevaren door A.C. van Driesten (Verloren zijn gegaan een galjoot, genaamd De vier broeders, bevaren door B. Rozenbeek en een kofschip, genaamd Catharina Elizabeth, bevaren door G. Bouten) <u>Werf J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd Lukkiena, bevaren door Jan Koops Akkerman
1858	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Tjalkschip, genaamd De vijf gebroeders Tjalkschip, genaamd Stientje Gezina <u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd Tietje van Winschoten.
1859	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Smakschip, genaamd Pietertje, bevaren door N. Smedes Schoonerschip, genaamd Waterhuizen, bevaren door H. Oosterhuis Tjalkschip, bevaren door H. de Wit <u>Werf wed J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd Jantina, bevaren door T. Dijkema
1860	<u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Schuitje, genaamd Vrouw Grietje, bevaren door Eltje de Jong Koftjalk, bevaren door H. Janknecht Hektjalk, bevaren door J. van Dijk (verloren zijn gegaan een hektjalk bevaren door B. Wienke en een galjootschip bevaren door A.C. van Driesten)

1861	<u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd De jonge Henderik, bevaren door Kornelis de Wit <u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Smakschip, genaamd De drie Gezusters, bevaren door Evert Pluktje Smakschip, genaamd Pieternella, bevaren door Jan de Vries (verloren zijn gegaan een smakschip genaamd Pietertje, bevaren door Nicolaas Smedes en een kofschip, genaamd Margiena, bevaren door Harm Munneke)
1862	<u>Werf van wed J.W. Pattje</u> Dezelfde schepen worden genoemd als in 1861
1863	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Kofschip, genaamd Alida Margretha, bevaren door H. Eisses Koftjalk, genaamd De gebroeders Visser, bevaren door F. Faber <u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Schip, genaamd De twee gebroeders Schip, genaamd Aaltiena
1864	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Kofschip, genaamd Vriendschap, bevaren door H. ten Cate Galjoot, genaamd Zwaluw, bevaren door De Boer (er is een schooner, genaamd Waterhuizen, bevaren door Oosterhuis, verloren gegaan) <u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd De drie Gebroeders, bevaren door Kornelis Bolhuis
1865	<u>Werf wed. J.W. Pattje</u> Tjalkschuitje Koftjalk, genaamd Benelivian, gevaren door Pieter Kramer Schoenerbrik, bevaren door H. Oosterhuis (een tjalkschip, genaamd Horora, bevaren door J.F. Dijk, en een koftjalk, genaamd Geertruida Elisabeth, bevaren door H. Janknecht, zijn verloren gegaan) <u>Werf wed. J.H. Moolman</u> Tjalkschip, genaamd Hoop en Zegen, bevaren door L.J. van der Veen Schuit, genaamd De jonge Simon, bevaren door D.T. Boersema <u>Werf wed. A. de Boer</u> Schuitje, bevaren door G. Schuitema
	Na 1865 geen opgave meer
	Op kladaantekeningen uit 1907 worden de volgende werven genoemd: Gebr. J. en H. van Diepen, J.J. Pattje en Zn, Drewes, Wilmink en Rubertus.

Hoofdstuk XVI Inrigtingen in verband staande met de uitoefening van handel en van andere bedrijven

Na 1865 hoofdstuk XIII

Maten en gewigten

	Toezicht op het gebruik van de juiste Nederlandse maten en gewichten. Ijken van gewichten.
--	--

Middelen van vervoer te water

	Vermelding van vervoer te water (alleen Noordlaren)
--	---

Middelen van vervoer te land

	Diensten van wagens voor de aan- en afvoer van goederen
1878	Het vervoer van reizigers en goederen geschiedt hoofdzakelijk per spoor

		langs de spoorwegen in deze gemeente van Groningen naar Winschoten en van Groningen naar Meppel. Voor het vervoer van marktgoederen wordt gebruik gemaakt, behalve door eigen voertuig, van gepatenteerde wagnaars.
--	--	---

Broodzetting

	Vaststelling (iedere maandag) van de prijs voor het grofroggenbrood op basis van vaste grondslagen (maalloon, brandstoffen, bakloon, winst voor de bakker en eieren) en variabele grondslagen (accijns en marktprijs rogge). In 1873 afgeschaft.
--	--